

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

Gorzów Wielkopolski, dnia 18 listopada 2022 r.

Poz. 2300

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W ZIELONEJ GÓRZE ZA 2021 ROK

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
2. RADA NADZORCZA	6
3. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU	7
4. POMOC PUBLICZNA	8
5. KONTROLE	8
5.1 KONTROLE ZEWNĘTRZNE	8
5.2 KONTROLE WEWNĘTRZNE	10
6. SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ	11
7. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO-PROMOCYJNA	12
8. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA	13
8.1 ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁALNOŚCI FUNDUSZU	13
8.2 REALIZACJA ZADAŃ STATUTOWYCH	14
8.3 EFEKTY RZECZOWE I EKOLOGICZNE FINANSOWANIA ZADAŃ	19
8.3.1 OCHRONA WÓD I ZAOPATRZENIE W WODĘ	19
8.3.2 OCHRONA POWIETRZA	20
8.3.3 EDUKACJA EKOLOGICZNA	22
8.3.4 POZOSTAŁE KOMPONENTY	26
9. DZIAŁALNOŚĆ FUNDUSZU W ZAKRESIE OBSŁUGI ŚRODKÓW UE	31
9.1 REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH POIIS	31
9.2 OGÓLNOPOLSKI SYSTEM WSPARCIA DORADCZEGO W ZAKRESIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ ORAZ OZE	33
10. GOSPODARKA FINANSOWA	37
10.1 WPLYWY/PRYCHODY	37

10.1.1 PRZYCHODY Z TYTUŁU OPŁAT I KAR	38
10.1.2 WPŁYWY Z TYTUŁU DZIAŁALNOŚCI POŻYCZKOWEJ FUNDUSZU	38
10.1.3 PRZYCHODY Z OPERACJI KAPITAŁOWYCH	39
10.2 WYDATKI/KOSZTY	39
11. AKCJE I UDZIAŁY	42
12. BILANS ROCZNY I WYNIKI FINANSOWE	42

SPIS TABEL

TABELA 1. Umowy dofinansowania zawarte w 2021 roku	43
TABELA 2. Struktura umów zawartych w 2021 roku wg komponentów	45
TABELA 3. Umowy zawarte w roku 2021 w podziale na grupy kontrahentów (w zł)	48
TABELA 4. Wpływy* / przychody Funduszu w 2021 roku (w tys. zł)	51
TABELA 5. Wpływy Funduszu w latach 2017-2021 (w tys. zł)*	52
TABELA 6. Wydatki / koszty Funduszu w 2021 roku (w tys. zł)	53

INFORMACJE OGÓLNE

1. WSTĘP

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze jest samodzielną instytucją finansową i funkcjonuje, w rozumieniu art. 9 pkt. 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, jako samorządowa osoba prawna.

Przedmiotem działania Funduszu jest finansowanie, głównie inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zgodnie z kierunkami polityki ochrony środowiska i celami środowiskowymi wynikającymi ze Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego, realizowane w oparciu o środki własne i środki powierzone przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Istotną rolą Funduszu jest prowadzenie działań edukacyjnych oraz informacyjno-promocyjnych związanych z problematyką ochrony środowiska.

Dodatkowo Fundusz, w roku 2021, realizował zadania na rzecz realizacji Projektu pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE” w ramach poddziałania 1.3.3 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze prowadził w 2021 roku działalność, która była regulowana przez następujące podstawowe przepisy prawa oraz porozumienia:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2021 poz. 1973 ze zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2021 poz. 2233 ze zm.)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz.U. 2021 poz. 779 ze zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. 2021 poz. 1098 ze zm.),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (Dz.U. 2021 poz. 2351 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2021 poz. 305 ze zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 roku w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz.U. 2010 r. nr 226, poz. 1479 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz.U. 2021 poz. 217 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2021 r. poz. 1540 ze zm.),
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2021 r. poz. 1057 ze zm.),
- Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818 ze zm.),
- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych Dz.U. 2021 poz. 1129 ze zm.),
- Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. 2021 poz. 743 ze zm.),
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. 2020 poz. 2176 ze zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 roku w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej (Dz.U. 2007 r. nr 10, poz. 68),

·Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 roku o odpowiedzialności za naruszanie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. 2021 poz. 289),

·Ustawa z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1781),

·Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie trybu działania organów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz.U. 2017 poz. 2386 ze zm.),

·Porozumienie z dnia 7 czerwca 2018 r. zawarte pomiędzy NFOŚiGW, szesnastoma WFOŚiGW oraz BOŚ S.A. w sprawie realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”,

·Porozumienie w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla osi priorytetowych: I - Gospodarka wodno-ściekowa i II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (projekty o wartości poniżej 25 mln euro) zawarte w dniu 25 czerwca 2007 roku z Ministrem Środowiska wraz z późn. zm.,

·Umowa z dnia 28 kwietnia 2016 r. o partnerstwie na rzecz realizacji Projektu pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE” w ramach poddziałania 1.3.3 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020 zawarta pomiędzy Partnerem Wiodącym (NFOŚiGW), a Partnerami Projektu (14 WFOŚiGW oraz Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego).

Równocześnie działalność Funduszu regulowana była także, przyjmowanymi przez organy Funduszu w trybie zgodnym z obowiązującymi przepisami, dokumentami wewnętrznymi takimi jak:

·Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na lata 2021-2024 (uchwała nr 000/61/20 z dn. 30 września 2020 r.),

·lista przedsięwzięć priorytetowych (uchwała nr 000/24/20 z dn. 17 czerwca 2020 r.),

·kryteria wyboru przedsięwzięć oraz ogólne zasady udzielania pomocy finansowej ze środków Funduszu, w tym zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz tryb i zasady udzielania i rozliczania dotacji (uchwała nr 000/02/20 z dn. 25 lutego 2020 r. ze zm.),

·zasady i tryb udzielania i rozliczania dofinansowania zadań realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe (uchwała nr 002/28/20 z dnia 20 marca 2020 r.),

·plan działalności (uchwała nr 000/85/20 z dn. 27 listopada 2020 r. ze zm.) oraz plan finansowy Funduszu (uchwała nr 000/86/20 z dn. 27 listopada 2020 r. ze zm.).

Programy własne WFOŚiGW w Zielonej Górze:

·Program udzielania dofinansowania w roku 2021 w formie pożyczek płatniczych (uchwała nr 000/02/21 z dnia 18 stycznia 2021 r.),

·Program usuwania dzikich wysypisk i rekultywacji terenów zdegradowanych (uchwała nr 000/62/20 z dnia 30 września 2020 r.).

oraz Programy wspólne Wojewódzkiego i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej:

·Program Priorytetowy Czyste Powietrze,

·Program Priorytetowy Moja Woda,

·Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych (część 1 i część 2),

·Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest na lata 2019 – 2023,

- Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie,
- Program Priorytetowy Agroenergia. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii.

2. RADA NADZORCZA

Członków Rady Nadzorczej Wojewódzkiego Funduszu powołuje minister właściwy do spraw klimatu. W 2021 roku Rada Nadzorcza funkcjonowała w składzie:

·Łukasz Maliszewski - wyznaczony przez ministra właściwego do spraw klimatu – Przewodniczący RN (od dnia 09.03.2021 r.)

·Piotr Wójcik – wyznaczony przez ministra właściwego do spraw klimatu – Przewodniczący RN (od dnia 23.08.2018 r. do dnia 08.03.2021 r.),

·Zbigniew Kołodziej – wyznaczony przez sejmik województwa – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej (od dnia 04.12.2020 r.),

·Łukasz Maliszewski – wyznaczony przez Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (od dnia 01.06.2018 r. do dnia 08.03.2021 r.- później pełnił funkcję Przewodzącego RN),

·Piotr Barczak – wyznaczony przez ministra właściwego do spraw klimatu (od dnia 04.07.2017 r.), wybrany na Sekretarza RN w dniu 14.07.2017 r.,

·Roman Fraszczyk - wyznaczony przez Wojewodę Lubuskiego (od dnia 04.07.2017 r.),

·Patryk Supeł - wyznaczony przez Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (od dnia 09.03.2021 r.).

W roku 2021 w trakcie 13 posiedzeń oraz w trybie obiegowym i za pomocą wideokonferencji, Rada Nadzorcza przyjęła łącznie 72 uchwały. Spośród najważniejszych, w dniu 31 marca 2021 roku Rada Nadzorcza przyjęła uchwały: nr 000/10/21 w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego WFOŚiGW w Zielonej Górze za rok 2020 oraz przeznaczenia zysku netto za rok 2020 i nr 000/11/21 w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania Zarządu z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze za rok 2020.

Lista przedsięwzięć priorytetowych na 2022 rok przyjęta została uchwałą nr 000/22/21 z dn. 28 czerwca 2021 roku.

Kryteria wyboru przedsięwzięć, ogólne zasady udzielania pomocy finansowej, zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz tryb i zasady udzielania dotacji ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na 2022 rok przyjęte zostały uchwałą nr 000/14/21 z dn. 7 kwietnia 2021 roku.

W dniu 29 listopada 2021 roku uchwałą nr 000/69/21 przyjęty został Plan działalności Funduszu na 2022 rok, a uchwałą nr 000/70/21 Roczny plan finansowy Funduszu na 2022 rok.

3. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU

W 2021 roku Zarząd Funduszu pracował w składzie:

·Prezes Zarządu **Pan Mariusz Herbut** (od dnia 13.11.2017 r.) oraz

·Zastępca Prezesa Zarządu **Pan Ireneusz Madej** (od dnia 15.04.2020 r.).

W okresie sprawozdawczym Zarząd na 73 posiedzeniach podjął 208 uchwał dotyczących:

- udzielenia promes dofinansowania zadań,
- udzielenia dofinansowania zadań,
- przyjęcia rozliczeń końcowych zadań,
- przyjęcia rozliczeń częściowych zadań,
- przyznania nagród za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracownika administracji rządowej i samorządowej,
- przyjęcia warunków udzielania dofinansowania zadań realizowanych w ramach programów własnych, oraz,
- przyjęcia regulaminów programów wspólnych Wojewódzkiego i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Na koniec 2021 roku w Funduszu zatrudnionych było (poza 2 osobowym Zarządem) 32 osoby. W ramach struktury Wojewódzkiego Funduszu funkcjonowały: Wydział Administracyjno-Finansowy oraz Wydział Ekspertyz Ekonomiczno-Inżynierskich. Dodatkowo w Funduszu powołany był Zespół Doradców Energetycznych oraz stanowisko Pełnomocnika ds. Jakości, Inspektora Ochrony Danych i Specjalisty ds. BHP. Obsługa prawna oraz informatyczna Funduszu wykonywana była przez firmy zewnętrzne na zasadzie stałego zlecenia.

4. POMOC PUBLICZNA

Zgodnie z ustawą o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej Wojewódzki Fundusz jest podmiotem udzielającym pomocy publicznej w rozumieniu Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Fundusz udzielił w 2021 roku pomocy de minimis w łącznej kwocie 2 146 998,19 zł. oraz pomocy horyzontalnej zgodnej z Programem SA.61012(2021/X) w kwocie 29 717,00 zł.

Wsparcie w formie pożyczki uzyskały 3 podmioty działające na terenie województwa lubuskiego.

Wsparcie w formie dotacji uzyskały łącznie 373 podmioty działające na terenie województwa lubuskiego, w tym 35 gospodarstw rolnych i 336 osób fizycznych prowadzących działalność w zakresie rolnictwa w ramach „Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”, oraz 2 osoby fizyczne prowadzące działalność w zakresie rolnictwa w ramach „Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”, programu priorytetowego „Agroenergia” Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii.

5. KONTROLE

5.1. Kontrole zewnętrzne

W 2021 roku w WFOŚiGW w Zielonej Górze przeprowadzona została kontrola przez Najwyższą Izbę Kontroli - Delegatura w Zielonej Górze. Zakres przedmiotowy kontroli to „Finansowanie zadań dotyczących zbierania i oczyszczania ścieków komunalnych”. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2018 r. do 30 września 2020 r., z wykorzystaniem dowodów powstałych przed, jak i po tym okresie. W wyniku przeprowadzonych czynności NIK przekazała do WFOŚiGW w Zielonej Górze wystąpienie pokontrolne P/20/046. W ocenie ogólnej kontrolowanej działalności stwierdza się, że WFOŚiGW w Zielonej Górze uwzględniał w swoich planach finansowych środki pozwalające na dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu gospodarki ściekowej. W okresie objętym kontrolą, w pełnym wnioskowanym zakresie, udzielono wsparcia finansowego podmiotom realizującym tego rodzaju zadania, których wnioski spełniały kryteria formalne i merytoryczne uprawniające do

uzyskania pomocy finansowej w ramach prowadzonych przez Fundusz naborów do programów wspierających działania na rzecz ochrony środowiska.

Regulacje i procedury przyjęte przez Fundusz umożliwiały rzetelne planowanie i wydatkowanie środków na dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu objętego kontrolą. Rozpatrywanie wniosków i podpisywanie umów dotyczących przedsięwzięć z zakresu gospodarki ściekowej oraz rozliczenie ich realizacji odbywało się zgodnie z obowiązującymi zasadami. Monitorowano i kontrolowano realizację umów oraz osiągnięcie planowanych efektów rzeczowych i ekologicznych.

Stwierdzone niewielkie nieprawidłowości dotyczyły przypadków nieprzestrzegania obowiązujących, określonych w procedurach wewnętrznych, terminów procedowania wniosków i rozliczeń umów. Izba zauważyła jednocześnie, że przekroczenie terminów określonych w ww. procedurach miało charakter wyłącznie formalny i nie miało istotnego wpływu na proces udzielania dofinansowania. Terminy te mają charakter instrukcyjny i organizacyjny, a ich ewentualne przekroczenie nie miało wpływu na realizację zadań przez beneficjentów oraz skuteczność realizowanego wsparcia.

Zdaniem NIK, pomimo wewnętrznego charakteru uregulowań odnoszących się do terminów procedowania przez WFOŚiGW poszczególnych etapów rozpatrywania wniosków czy rozliczeń, Fundusz powinien dążyć do zapewnienia ich przestrzegania. W związku z powyższym NIK, wniósł o zapewnienie przestrzegania terminów określonych w procedurach wewnętrznych odnoszących się do poszczególnych etapów rozpatrywania wniosków i rozliczeń beneficjentów dofinansowania ze środków Funduszu.

W piśmie z dnia 25.05.2021 r. WFOŚiGW udzielił odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne NIK i przekazał informacje o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach w tym zakresie. Zaproponowane działania – zmiany w procedurach wewnętrznych Funduszu oraz szkolenie wewnętrzne przeprowadzone dla pracowników Funduszu po dokonaniu zmian w procedurach – zostały zaakceptowane przez NIK w Zielonej Górze, a Fundusz działania te, będące sposobem wykonania wniosków pokontrolnych wykonał.

W dniu 10.12.2021 roku kontrolę w WFOŚiGW Zielonej Górze przeprowadziło Archiwum Państwowe w Zielonej Górze. Kontrola dotyczyła stanu postępowania z materiałami archiwalnymi wchodzącymi do państwowego zasobu archiwalnego i dokumentacją niearchiwalną powstałą i zgromadzoną w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze. W wystąpieniu pokontrolnym z dnia 23.12.2021 roku nie stwierdzono nieprawidłowości i w związku z powyższym nie wydano zaleceń pokontrolnych.

Inne instytucje zewnętrzne w 2021 roku czynności kontrolnych w WFOŚiGW w Zielonej Górze nie przeprowadzały.

5.2 Kontrole wewnętrzne

Działania w zakresie kontroli na miejscu zostały w 2021 roku wstrzymane z powodu zagrożenia epidemiologicznego wirusem SARS-CoV-2 i w konsekwencji wprowadzenia stanu epidemii. W zaistniałej sytuacji główny nacisk czynności kontrolnych położono na kontrole dokumentacji. Weryfikowano dokumenty formalne i finansowe związane z realizowanymi zadaniami, zarówno na etapie przygotowania, realizacji jak i rozliczenia końcowego. Jednakże, w trybie doraźnym, z powodu stwierdzenia istotnych nieprawidłowości na podstawie analizowanej dokumentacji, przeprowadzono kontrolę na miejscu czterech zadań z Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”.

W 2021 roku nie wykonywano kontroli na miejscu projektów realizowanych w ramach Systemu Zielonych Inwestycji (GIS – Green Investment Scheme), niemniej WFOŚiGW w Zielonej Górze pozostawał w tej kwestii do dyspozycji NFOŚiGW na podstawie „Porozumienia w sprawie powierzenia niektórych czynności w ramach Krajowego Systemu Zielonych Inwestycji”.

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie o finansach publicznych, w WFOŚiGW w Zielonej Górze jako jednostce sektora finansów publicznych, prowadzono kontrolę zarządczą, która stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. W 2021 roku sporządzono oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze za rok 2020. Zgodnie ze sporządzoną opinią w sprawie oceny stanu kontroli zarządczej, kontrola zarządcza w Wojewódzkim Funduszu w wystarczającym stopniu zapewniła prawidłowe funkcjonowanie, łącznie we wszystkich wymaganych kategoriach: zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczność i efektywność działania, wiarygodność sprawozdań, ochronę zasobów, przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania, efektywność i skuteczność przepływu informacji oraz zarządzanie ryzykiem. W związku z powyższym wypełniono części A oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za 2020 rok (według wzoru MF), co oznacza, że w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Przeprowadzono roczny audyt w zakresie bezpieczeństwa informacji, w wyniku którego sporządzono „Sprawozdanie z wykonania czynności audytowych w zakresie bezpieczeństwa informacji w WFOŚiGW w Zielonej Górze”. Czynności audytowe zostały wykonane w wyniku realizacji przepisu § 20 zawartego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2247), który określa ciężące na kierownictwie podmiotu publicznego obowiązki związane z systemem zarządzania bezpieczeństwem informacji. Jednym z nich jest wskazany w § 20 ust. 2 pkt 14 rozporządzenia obowiązek zapewnienia okresowego audytu wewnętrznego w zakresie bezpieczeństwa informacji, nie rzadziej niż raz na rok. Dzięki temu uzyskano potwierdzenie, że Wojewódzki Fundusz spełnia wymagania zawarte w § 19-21 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych.

6. SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ

Z myślą o zapewnieniu jak najwyższej jakości realizowanych usług oraz zadowolenia naszych klientów i innych stron zainteresowanych, WFOŚiGW w Zielonej Górze wdrożył System Zarządzania Jakością zgodny z normą ISO 9001 i stosuje odpowiednią Politykę Jakości. Pierwszy certyfikat niemieckiej jednostki certyfikującej RWTÜV Essen (Reńsko-Westfalskiego Stowarzyszenia Nadzoru Technicznego w Essen) Fundusz uzyskał już w 2002 roku. W 2010 roku potwierdzono ważność certyfikacji zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO 9001:2009. W lutym 2018 roku przeprowadzono w Wojewódzkim Funduszu certyfikację, w wyniku, której Fundusz uzyskał certyfikat dla systemu zarządzania wg nowej normy PN-EN ISO 9001:2015 zgodnie z procedurą TÜV NORD Polska. W styczniu 2020 roku przeprowadzono w Wojewódzkim Funduszu audit recertyfikujący w wyniku, którego Fundusz uzyskał certyfikat na kolejny trzyletni okres. W dniu 27 stycznia 2022 roku przeprowadzony został z wynikiem pozytywnym drugi audit nadzoru, potwierdzając tym samym, skuteczność funkcjonującego w Wojewódzkim Funduszu systemu zarządzania jakością.

Obowiązująca od 2018 roku norma to „Systemy zarządzania jakością. Wymagania PN-EN ISO 9001:2015”. Oznacza to, że organizacja jaką jest WFOŚiGW w Zielonej Górze, wprowadziła i stosuje system zarządzania jakością w zakresie finansowego wspierania przedsięwzięć z dziedziny ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz realizacji powierzonych zadań w procesie zarządzania środkami pochodzącymi z Unii Europejskiej. System zarządzania jakością potwierdza, iż zarządzanie

powierzonymi Funduszowi środkami odbywa się pod stałym nadzorem, wg ściśle określonych procedur, zapewniających skuteczne spełnianie ustalonych wymagań jakościowych.

7. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO-PROMOCYJNA

Współpraca ze społeczeństwem województwa lubuskiego podejmowana była nie tylko w zakresie ustawowej działalności statutowej, lecz także w ramach realizacji własnych projektów informacyjno-promocyjnych. Działania te miały na celu przede wszystkim ułatwienie mieszkańcom regionu, beneficjentom i potencjalnym beneficjentom środków Funduszu dostępu do wysokiej jakości informacji o środowisku oraz upowszechnienie wiedzy o możliwościach podejmowania inicjatyw przyspieszających tempo rozwoju społecznego i gospodarczego województwa lubuskiego w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Istotne w komunikacji zewnętrznej było też wskazanie zasad, jakimi przy podejmowaniu decyzji finansowych kieruje się Fundusz.

W związku z rozprzestrzenianiem się COVID-19, mając na uwadze względy bezpieczeństwa, od 26 marca 2020 r. bezpośrednie wizyty i konsultacje zostały wstrzymane do odwołania. W związku ze zmianą organizacji pracy Funduszu kontakt z pracownikami Funduszu realizowany był drogą mailową oraz telefoniczną. Na stronie internetowej został zamieszczony komunikat dotyczący adresów mailowych i numerów telefonów do ekspertów i koordynatorów poszczególnych programów priorytetowych i komponentów dziedzinowych oraz doradców energetycznych.

Istotnym elementem działań informacyjno-promocyjnych Funduszu było kontynuowanie działań informacyjnych w ramach **Programu priorytetowego Czyste Powietrze**. W ramach podjętych działań uruchomiono dodatkowe linie telefoniczne. Powyższe działania informacyjne były prowadzone podczas każdego roboczego dnia tygodnia, zgodnie z godzinami pracy Funduszu, aby każda osoba zainteresowana Programem miała możliwość skorzystania z naszej pomocy. Jednocześnie należy zaznaczyć, że osoby zainteresowane Programem Czyste Powietrze mają także możliwość korzystania z platformy internetowej Portal Beneficjenta, poświęconej zagadnieniom Programu. Za pośrednictwem tej platformy możliwe jest zapoznanie się z zasadami Programu jak i wypełnienie wniosku o dofinansowanie. Wymienione formy kontaktowania się mieszkańców z Funduszem cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem.

Wśród podejmowanych inicjatyw ze strony Funduszu należy wymienić także spotkania warsztatowe dotyczące zagadnień związanych z finansowaniem przedsięwzięć w ramach Programu Czyste Powietrze, które zostały przez Fundusz zorganizowane i przeprowadzone dla pracowników samorządowych w trybie online przy użyciu aplikacji Teams. Podczas warsztatów omówione zostały m.in. następujące zagadnienia: zakres rzeczowy zadań możliwych do finansowania w ramach Programu Czyste Powietrze, wymogi techniczne dotyczące modernizacji przegród i instalacji urządzeń grzewczych, sposób wypełniania formularza wniosku o dofinansowanie oraz wniosku o wypłatę środków. Istotną część spotkań stanowiła analiza planowanych do zawarcia Porozumień z gminami w sprawie realizacji Programu Czyste Powietrze.

Ważnym źródłem przekazu informacji o Funduszu były spotkania eksperckie i wywiady udzielane przez Prezesa Zarządu w radiu regionalnym. Poprzez stronę internetową www.wfosigw.zgora.pl oraz profile na platformach społecznych Facebook oraz Twitter Fundusz rozpowszechniał najważniejsze informacje na temat aktualnych działań, akcji ekologicznych i innych wydarzeń związanych z ochroną środowiska. Poprzez stronę internetową Funduszu udostępniane były niezbędne dokumenty, w tym obowiązujące w 2021 roku kryteria i zasady, programy i regulaminy dofinansowania zadań ekologicznych, wzory aktualnych wniosków, wykazy i wzory dokumentów wymaganych w procedurach przyznawania pomocy finansowej.

Istotnym elementem prowadzonych przez Fundusz działań informacyjnych i promocyjnych był udział we wspólnych akcjach wszystkich Wojewódzkich Funduszy oraz instytucji nadrzędnych, realizowany zdalnie w trybie online. Spotkania miały charakter roboczy lub oficjalny, w zależności od bieżących potrzeb i przyjętego trybu spotkania. Należy podkreślić, że pomimo ograniczeń związanych

z bezpośrednim udziałem w realizowanych wydarzeniach, dzięki wykorzystaniu dostępnych narzędzi technicznych i informatycznych, spotkania przeprowadzane w formie online okazały się równie wartościowe pod względem merytorycznym, a dla wielu uczestników taka forma udziału w organizowanych spotkaniach stanowiła korzystne rozwiązanie logistyczne.

W ramach działań informacyjno-promocyjnych przy wsparciu środków finansowych pochodzących z Projektu Doradztwa Energetycznego wydano kalendarz ścienny trójdzielny WFOŚiGW w Zielonej Górze na rok 2022 oraz wykonano inne materiały promocyjne.

8. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA

8.1 Źródła finansowania działalności Funduszu

Środki wykorzystywane na działalność statutową Funduszu pochodziły z: opłat za korzystanie ze środowiska, kar za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska, oprocentowania udzielonych pożyczek oraz operacji kapitałowych prowadzonych z wykorzystaniem czasowo wolnych środków.

Corocznie znaczące źródło dofinansowywania stanowią środki, które wracają do Funduszu w postaci spłacanych rat kapitału pożyczek udzielanych przez Fundusz w latach poprzednich.

W 2021 roku, w celu wzmocnienia roli w systemie finansowania ochrony środowiska, Wojewódzki Fundusz korzystał również ze środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, realizując programy o zasięgu krajowym, priorytetowe dla całego kraju.

8.2. Realizacja zadań statutowych

Podstawowym dokumentem strategicznym obowiązującym w Funduszu jest „Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na lata 2021-2024”.

Na podstawie zidentyfikowanych potrzeb środowiskowych w województwie lubuskim, Fundusz realizował swoją misję, którą jest „Skuteczne wspieranie działań na rzecz środowiska i transformacji do gospodarki zeroemisyjnej ze szczególnym uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju”

Realizacja misji odbywa się poprzez pięć głównych priorytetów (celów) środowiskowych, które odpowiadają zapisom Wspólnej Strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2021-2024. Należą do nich:

1. Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi;
2. Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi;
3. Ochrona atmosfery oraz ochrona przed hałasem;
4. Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów;
5. Inne działania ochrony środowiska.

Działalność Funduszu w roku 2021 obejmowała realizację zadań statutowych wyrażającą się udzielaniem pomocy finansowej na zadania proekologiczne ze środków własnych Funduszu w formie pożyczek (w tym pożyczek płatniczych), dotacji, przekazania środków oraz dopłat do oprocentowania kredytów bankowych.

Na rok 2021 złożono 696 wniosków (z wyłączeniem wniosków złożonych w ramach Programów Czyste Powietrze i Moja Woda). Z przyczyn formalnych odrzucono 19 wniosków. W związku z formalną rezygnacją 15 wniosków nie zostało rozpatrzonych pozytywnie. Dla 63 wniosków złożonych w roku 2021, ze względów proceduralnych przewidziano rozpatrzenie w 2022 roku. Podpisano również 5 umów promesy dofinansowania stanowiących zobowiązania na lata następne. W roku 2021 umowami o dofinansowanie sfinalizowano **4 760** wnioski na łączną kwotę

(z uwzględnieniem aneksów) **85 208 520,49 zł**, w tym: 31 umów pożyczek na kwotę **22 048 291,85 zł** oraz 4 723 umowy dotacji i 6 umów przekazania środków na łączną kwotę **63 160 228,64 zł**.

Począwszy od roku 2018 Fundusz włączył się w realizację największego w kraju programu służącemu redukcji niskiej emisji „Programu Czyste Powietrze”. Do końca roku 2021 roku do Wojewódzkiego Funduszu wpłynęło **7 822** wniosków (564 szt. w 2018 r., 1 795 szt. w 2019 r., 1 958 szt. w 2020 r. oraz 3 505 szt. w roku 2021). Zarząd Funduszu wydał łącznie **6 916** decyzji o dofinansowaniu na łączną kwotę **105 228 891 zł**, w tym wartość przyznanych dotacji wynosiła **102 020 324 zł**, a pożyczek **3 208 566 zł**. Sam rok 2021 zakończył się zawartymi **3 248** umowami dotacji na kwotę **46 173 148,80 zł**.

Działania Funduszu wyrażone w liczbach powyżej pokazują, że rok 2021 był kolejnym już z rządu bezprecedensowym rokiem na przestrzeni 25 lat działalności. Fundusz wykazał się pełną skutecznością w realizacji umów wynikających z ogólnych zasad oraz równolegle wdrożeniu programów własnych oraz wspólnych programów Wojewódzkich i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W odniesieniu do roku 2016, w roku 2021 nastąpił około 7-krotny wzrost kwoty wsparcia inwestycji ekologicznych ze środków Funduszu w naszym województwie. W roku 2016 podpisano **141** umów na kwotę 12,3 mln zł, w 2017 roku **174** umów na kwotę 24,5 mln zł, w roku 2018 wsparto natomiast **364** zadania na kwotę 59,9 mln zł, w 2019 r. **1 884** inwestycji na kwotę 71,05 mln zł, a w 2020 r. zawarto **3 262** umów na kwotę 58,35 mln zł. Listę umów zawartych w roku 2021 załączono do sprawozdania w tabeli nr 1.

W tabeli nr 2. oraz na towarzyszących jej wykresach przedstawiono strukturę umów zawartych w 2021 roku wg komponentów, w podziale na pożyczki i dotacje łącznie z przekazaniem środków. W ujęciu wartościowym największy udział spośród wszystkich zawartych umów miały umowy w komponente Ochrona atmosfery, na który przypadło 62,88% całej kwoty pomocy. Jest to wymierny efekt wdrażania przez Wojewódzki Fundusz Programu Czyste Powietrze. Z danych za ostatnie 3 lata (patrz tabela nr 2.1.) wynika, że w roku poprzednim najbardziej wspieranym komponentem była również Ochrona atmosfery, natomiast latach 2018 i 2019 - Ochrona wód. W roku 2021 zaangażowano około 50% więcej środków we wszystkich komponentach ochrony środowiska niż w roku poprzednim. Jest to głównie następstwem aktywnej polityki pożyczkowej WFOŚiGW w Zielonej Górze oraz włączeniu się Funduszu w Programy wspólne z NFOŚiGW.

W ramach działalności statutowej, w okresie objętym sprawozdaniem, Fundusz obsługiwał 124 umów z lat wcześniejszych, z których wynikały również zobowiązania związane z wypłatą środków w formie pożyczki.

W roku 2021 znacząca aktywność Wojewódzkiego Funduszu zaangażowana była w realizację projektów z dziedziny ochrony atmosfery oraz ochrony wód, dla których beneficjentami są osoby fizyczne, właściciele domów jednorodzinnych.

W dniu 19 września 2018 roku rozpoczęto nabór wniosków w ramach **Programu Priorytetowego Czyste Powietrze**. Program Czyste Powietrze realizowany będzie w latach 2018-2029. Finansowanie Programu pochodzi w głównej mierze ze środków NFOŚiGW, środków WFOŚiGW oraz z środków europejskich nowej perspektywy finansowej. W okresie sprawozdawczym poza oceną wniosków, zawieraniem umów i wypłatą dofinansowań, Fundusz podjął szereg działań mających na celu rozpropagowanie informacji dotyczących problemu zanieczyszczenia powietrza w wyniku niskiej emisji i zagrożeń z nią związanych oraz samych możliwości skorzystania z dofinansowania na wymianę starego źródła ciepła i termomodernizację budynków jednorodzinnych.

W roku 2020 (w miesiącu lipcu) w Programie Czyste Powietrze wprowadzone zostały istotne zmiany, które poprawiły funkcjonowanie Programu oraz jego dostępność dla osób fizycznych.

Do najważniejszych zmian należą:

- uproszczenie i skrócenie procesu aplikacyjnego w ramach Programu w tym uproszczenia formularza wniosku o płatność;
- wprowadzenie wyższych progów dochodowych dla wnioskodawców uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania;
- podwyższono kwotę oraz udział finansowania dotacyjnego dla kotłów na pellet o podwyższonym standardzie;
- w ramach Programu umożliwiono finansowanie zwrotne wkładu własnego i zaangażowano banki do współpracy w ramach „ścieżki bankowej”.

Począwszy od 1 października 2021 r. rozpoczęto nabór wniosków w ramach Programu Priorytetowego „Agroenergia”. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii. Program skierowany do osób fizycznych oraz podmiotów gospodarczych będących właścicielami lub dzierżawcą nieruchomości rolnych w przedziale od 1 ha do 300 ha, którzy przynajmniej od roku przed złożeniem wniosku prowadzili osobiście gospodarstwo rolne. Maksymalne dofinansowanie w kwocie do 40 000 zł (do 20%) mogą otrzymać wnioskodawcy dla instalacji hybrydowych (łączyjących fotowoltaikę oraz pompę ciepła) o mocach od 10 do 30 kW. W roku sprawozdawczym podpisano 4 umowy o dofinansowanie na łączną kwotę wsparcia **51 543 zł** w formie dotacji.

Rok 2021 był również kolejnym rokiem, w którym Fundusz wdrażał Program priorytetowy Moja Woda. W ramach Programu wsparcie finansowe skierowane zostało w stronę przedsięwzięć, które doprowadzą do zatrzymywania i zagospodarowania wody opadowej w obrębie nieruchomości (działki na terenie której posadowiony jest dom jednorodzinny), w efekcie czego wody opadowe lub roztopowe z nieruchomości nie będą odprowadzane poza jej teren (np. do kanalizacji bytowo-gospodarczej, kanalizacji deszczowej, kanalizacji ogólnospławnej, rowów odwadniających odprowadzających poza teren nieruchomości, na tereny sąsiadujące, na ulice, place itp.). Maksymalne dofinansowanie w formie dotacji wyniosło dla jednej inwestycji do 5.000 zł nie więcej niż 80% poniesionych wydatków. W 2021 roku umowami o dofinansowanie sfinalizowano 730 zadań na łączną kwotę **3 439 730,93 zł**.

Dodatkowo uzupełnieniem oferty Funduszu dla klientów indywidualnych były linie kredytowe prowadzone na podstawie umowy zawartej z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. Umowa dotyczy dopłat ze środków Funduszu do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielanych przez BOŚ S.A. na inwestycje proekologiczne realizowane na terenie województwa lubuskiego. Celem dalszej współpracy z Bankiem będzie rozwijanie oferty dla podmiotów indywidualnych (osób fizycznych, osób prowadzących działalność gospodarczą i wspólnot mieszkaniowych).

Realizacja Programów Czyste Powietrze, Moja Woda oraz Agroenergia spowodowała, że największą (liczebnie) grupą kontrahentów Funduszu były osoby fizyczne. Zestawienie umów zawartych w roku 2021 z podziałem na grupy kontrahentów przedstawiono w tabeli nr 3. Najwięcej nowych umów – 4 365 zawarto z podmiotami indywidualnymi (wszystkie umowy dotyczyły wsparcia w formie dotacji). Wartościowo największy udział w dotacjach miały również osoby fizyczne (82,3% ogólnej kwoty dotacji), a w pożyczkach – przedsiębiorcy (83,9% ogólnej kwoty pożyczek). Średnia wysokość dofinansowania udzielonego w formie pożyczek wyniosła ponad 700 tys. zł (wartość maksymalna pożyczki to 5,2 mln zł), średnia wartość umowy w formie dotacji to 13,3 tys. zł (wartość maksymalna dotacji 560 tys. zł).

W roku 2021 zasady przyznawania pomocy określały maksymalne pułapy pomocy w odniesieniu do kosztów kwalifikowanych – w przypadku pożyczek na zadania realizowane wyłącznie ze środków krajowych - do 100%, W przypadku pożyczek na realizację zadań przy współudziale bezzwrotnych środków zagranicznych (z wyłączeniem pożyczek płatniczych) - do 100% różnicy pomiędzy planowanymi kosztami kwalifikowanymi przedsięwzięcia, a dofinansowaniem ze środków

zagranicznych. Pożyczki udzielane były na zadania inwestycyjne w dziedzinach: ochrona wód, zaopatrzenie w wodę oraz ochrona atmosfery.

Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze, wychodząc naprzeciw propozycji Ministra Klimatu dotyczącej konieczności stworzenia systemowego instrumentu umożliwiającego realizację inwestycji proekologicznych w czasie pandemii COVID19 kontynuował w roku 2021 inicjatywy rozpoczęte w 2020 roku, które stanowiły łącznie **Zieloną Tarczę** jako część rządowego programu Tarczy Antykryzysowej. Głównymi przejawami tych inicjatyw było przyjęcie Programu pożyczek płatniczych, utrzymanie niskich, preferencyjnych oprocentowań dla instrumentów zwrotnych oraz wspieranie działań związanych z występowaniem nadzwyczajnych zagrożeń i przeciwdziałania ich skutkom.

Maksymalny pułap pomocy w przypadku dotacji (lub przekazania środków) wynosił, w przypadku zadań realizowanych wyłącznie ze środków krajowych, do 50% kosztów kwalifikowanych (w przypadku Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych Część 2) tzw. „Mały Strażak” dotacja wynosiła do 100% kosztów kwalifikowanych) oraz 80%, w przypadku państwowych jednostek budżetowych (p. j. b.). Dla zadań realizowanych przez p. j. b. przy współudziale bezzwrotnych środków zagranicznych, przy dofinansowaniu w formie dotacji lub przekazania środków, maksymalny udział środków Funduszu wynosił do 100% różnicy pomiędzy planowanymi kosztami kwalifikowanymi przedsięwzięcia, a dofinansowaniem ze środków zagranicznych. Dla kosztów, których obowiązek pokrywania przez Fundusz wynikał z obowiązujących przepisów prawa, udział Funduszu wynosił do 100% tych kosztów.

W 2021 roku dotacjami (łącznie z przekazaniem środków) wspierane były zadania w następujących dziedzinach: ochrona atmosfery, monitoring środowiska, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami, edukacja ekologiczna, ochrona wód i zaopatrzenie w wodę oraz ochrona przyrody. Obejmowały one między innymi: dofinansowanie do wymiany starych pieców oraz zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych dla klientów indywidualnych, zakup samochodów ratowniczych i sprzętu specjalistycznego, oraz zadania z edukacji ekologicznej.

8.3 Efekty rzeczowe i ekologiczne finansowania zadań

8.3.1 Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi

W 2021 roku Fundusz dofinansowywał 13 zadań (finansowanie pożyczkowe) związane z gospodarką wodno-ściekową dla klientów instytucjonalnych oraz 730 zadań w formie dotacji w ramach Programu Moja Woda. Dwie z umów pożyczek zostały zgłoszone do dofinansowania w ramach Ogólnopolskiego programu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (dla umowy P21020 Gminy Gubin, beneficjent zgłosił rezygnację zadania). Program umożliwia objęcie dofinansowaniem zaopatrzenia w wodę i/lub zagospodarowania ścieków na obszarach poza aglomeracjami ujętymi w KPOŚK. Finansowaniem objęte są również podłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej tylko dla gospodarstw domowych (w tym również zarządzanych przez wspólnoty mieszkaniowe i spółdzielnie mieszkaniowe), gospodarstw agroturystycznych, obiektów użyteczności publicznej. Preferencyjność Programu polega na udzieleniu pożyczki wraz z umorzeniem do 50% jej wartości, nie więcej niż 5 milionów złotych.

Istotną formą wsparcia Funduszu w kompetencji Ochrona wód w 2021 roku były dotacje udzielane osobom fizycznym w ramach Programu Moja Woda. Łącznie wsparciem w ramach tego Programu objęto 730 gospodarstw domowych na łączną wartość dofinansowania 3 440 tys. zł.

Do zadań, dla których udzielono dofinansowań w kompetencji należy zaliczyć:

„Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Smardzewo”; beneficjent Gmina Szczaniec.

Zakres realizacji zadania obejmuje budowę sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o długości 508,9 m, sieci kanalizacji tłocznej o długości 6926,4 m, 113 szt. przepompowni ścieków oraz 101 szt. połączeń do sieci kanalizacyjnej.

Zadanie realizowane jest w ramach Ogólnopolskiego programu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych; wsparcie Funduszu udzielone zostało w formie pożyczki w kwocie 1 957 000,00 zł (z możliwością umorzenia).

„Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w miejscowościach Leśniów Wielki, Nietków i Sudoł w Gminie Czerwieńsk”, beneficjent POMAK Sp. z o.o. w Czerwieńsku.

Zakres zadania obejmuje budowę: sieci kanalizacji sanitarnej o długości 1 375 m, kanalizacji tłocznej o długości 384 m, 57 szt. przyłączy, 3 przepompowni ścieków, modernizację ujęcia wody oraz SUW w miejscowości Sudoł.

Zadanie sfinansowane zostało w formie pożyczki w kwocie 1 500 279,86 zł oraz pożyczki płatniczej w kwocie 1 209 287,42 zł.

„Rozbudowa i modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Kargowej oraz budowa przydomowej oczyszczalni ścieków”, beneficjent Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Kargowa.

Zadanie polega na rozbudowie i modernizacji SUW w Kargowej. W wyniku realizacji zadania nastąpi poprawa parametrów wody pitnej w aglomeracji.

Zadanie sfinansowane zostało w formie pożyczki (617 796,00 zł) oraz pożyczki płatniczej (1 471 531,20 zł).

„Budowa wiaty magazynowej osadu na działce oznaczonej geodezyjnie nr 669, obręb 0002, jednostka ewidencyjna 080805_4 Świebodzin - miasto” realizowane przez Zakład Wodociągów Kanalizacji i Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Świebodzinie.

Inwestycja dotyczy budowy wiaty do magazynowania osadu na terenie miejskiej oczyszczalni ścieków. Inwestycja ma na celu zwiększenie możliwości buforowych wstępnego magazynowania ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych.

Finansowanie to pożyczka w kwocie 1 402 902,81 zł w ramach środków własnych Funduszu.

W roku objętym sprawozdaniem Fundusz nie finansował zadań dotyczących wyłącznie komponentu Zaopatrzenie w wodę.

Z umów zawartych w roku 2021 efekt ekologiczny zaplanowano na lata następne.

8.3.2 Ochrona powietrza

W obszarze działań związanych z ochroną powietrza największym wyzwaniem dla całego kraju jest problem smogu wywołanego niską emisją. Same działania planistyczne podejmowane na szczeblu województwa lub interwencje prowadzone bezpośrednio przez organy ścigania nie rozwiązują samego problemu związanego z koniecznością wyeliminowania z użytku starych pieców i kotłów opalanych paliwami najniższej jakości w sposób nieefektywny. Dostrzegając potrzebę wsparcia inwestycyjnego, w dniu 19 września 2018 r. Fundusz, wraz z pozostałymi 15 wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska rozpoczął nabór wniosków o dofinansowanie w ramach **Programu Czyste Powietrze**.

Celem Programu jest poprawa jakości powietrza na obszarze kraju; zmniejszenie lub uniknięcie emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery w wyniku procesów spalania paliw stałych, poprzez modernizację systemów grzewczych w budynkach jednorodzinnych. Program skierowany jest do osób fizycznych.

Program cieszy się ogromnym zainteresowaniem wśród mieszkańców województwa. Łącznie w roku 2021 do Funduszu wpłynęło 3 505 wniosków. W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł 3 254 umów dotacji na kwotę 46 316 712,80 zł w tym 6 umów dotacji w formie dopłat do kredytów bankowych.

Łącznie w wyniku realizacji Programu Czyste Powietrze w 2021 roku dla umów zakończonych w tym roku uzyskano efekt ekologiczny w postaci:

- ograniczenia zużycia energii końcowej o 32 010 MWh/rok,
- redukcja CO₂ – 13 419 Mg/rok, pył PM10 – 38,755 Mg/rok; pył PM2,5 – 34,587 Mg/rok; SO₂ – 151,65 Mg/rok; B(a)P – 0,050076 Mg/rok¹⁾.

W roku objętym sprawozdaniem w komponentcie Ochrona powietrza dofinansowano dodatkowo 17 zadań:

· 11 zadań dotyczących budowy kotłowni gazowych wraz z instalacją elektryczną na potrzeby budynków mieszkalnych wielorodzinnych w Szprotawie, realizowanych przez Spółdzielnię Mieszkaniowo Lokatorsko - Własnościową w Szprotawie sfinansowane pożyczkami w łącznej kwocie 1 433 948,00 zł.

· „Wymiana instalacji centralnego ogrzewania wraz z wymianą kotła metodą zaprojektuj i zbuduj w Szkole Podstawowej w Maszewie Filia w Rybakach, gm. Maszewo”; beneficjent Gmina Maszewo.

· „Modernizacja energetyczna WS SPZOZ w Nowej Soli dla zadania pn. Przebudowa kotłowni węglowej na kotłownię gazową” realizowane przez Wielospecjalistyczny Szpital Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nowej Soli.

· „Montaż paneli fotowoltaicznych o mocy 10kW na budynku biurowym TEMA Sp. z o.o.” oraz „Montaż paneli fotowoltaicznych o mocy 20kW na budynku "szwalni" TEMA Sp. z o.o.” realizowane przez TEMA Sp. z o.o.

· „Zakup nieoznakowanego, uprzywilejowanego samochodu osobowego o napędzie elektrycznym” zadanie dofinansowane w formie udostępnienia środków dla Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego - państwowej jednostki budżetowej.

· „Zakup dwóch samochodów z napędem elektrycznym dla potrzeb Policji garnizonu lubuskiego z przeznaczeniem dla Wydziału Prewencji KWP w Gorzowie Wlkp. i KMP w Zielonej Górze” zadanie dofinansowane w formie udostępnienia środków dla Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp.- państwowej jednostki budżetowej.

Łączne dofinansowanie udzielone w komponentcie ochrona atmosfery wyniosło w 2021 roku 53 576 305,26 zł w tym pożyczki 6 912 049,24 zł oraz dotacje 46 664 256,02 zł.

Dużym wsparciem dla osób fizycznych, poza możliwością skorzystania ze środków Programu Czyste Powietrze, była oferta skierowana do tych podmiotów przez Fundusz we współpracy z **Bankiem Ochrony Środowiska S.A.** W ramach komponentu **Ochrona powietrza**, dopłatami do oprocentowania kredytów preferencyjnych objęte były zadania realizowane w ramach jednej spośród czterech linii kredytowych: realizacja zadań modernizacyjnych służących ochronie powietrza (linia 1), budowa małych i przydomowych oczyszczalni ścieków (linia 2), termomodernizacja budynków mieszkalnych (linia 3) oraz wsparcie osób fizycznych, osób prowadzących działalność gospodarczą i wspólnot mieszkaniowych na realizację zadań w zakresie ochrony środowiska, innych niż działania objęte liniami nr 1-3.

¹⁾ Efekt określony na podstawie metodyki NFOŚiGW wyznaczania efektu ekologicznego w Programie Czyste Powietrze

8.3.3 Edukacja ekologiczna

W 2021 roku w ramach międzydziedzinowego komponentu EE Fundusz dofinansował 8 działań edukacyjnych w formie bezzwrotnych dotacji oraz 1 projekt w ramach przekazania środków do rezerwy celowej budżetu państwa na zadania realizowane przez państwowe jednostki budżetowe. Łączna wysokość dofinansowania przez WFOŚiGW w Zielonej Górze zadań edukacyjnych w 2021 r. wyniosła 105 032,35 zł. Sytuacja epidemiczna w Polsce, związana z pandemią COVID-19, spowodowała, że dwóch wnioskodawców, których zadania edukacyjne WFOŚiGW przyjął do planu działalności w roku 2021, zrezygnowało w trakcie roku z realizacji projektów, wycofując wnioski o wsparcie dotacyjne.

Wszystkie projekty, przyjęte do dofinansowania w roku 2021 w trakcie corocznego naboru wniosków na zadania z edukacji ekologicznej, realizowane były w czterech obszarach tematycznych: ochrona różnorodności biologicznej i zasobów krajobrazowych, ochrona powierzchni ziemi, w tym gospodarowanie odpadami, ochrona wód powierzchniowych oraz ochrona jakości powietrza i ograniczanie emisji zanieczyszczeń. Celem pomocy finansowej było przede wszystkim wspieranie efektywności procesu dydaktycznego w kształceniu ekologicznym, rozwijanie wiedzy i pożądanых zachowań społeczności regionu lubuskiego oraz podnoszenie świadomości o wpływie człowieka na stabilność środowiska naturalnego.

Podpisanie umów dotacyjnych i przekazanie środków finansowych z Funduszu w w.w. zakresach umożliwiło m.in. przeprowadzenie w województwie lubuskim dwóch rozbudowanych tematycznych programów edukacyjnych.

·Pierwszy z programów to kampania edukacyjno-informacyjna pod hasłem "*Każdy konsument warzyw i owoców świadomym ich producentem - i Ty możesz zostać miejskim ogrodnikiem, a nawet rolnikiem*", prowadzona od stycznia do listopada 2021 roku przez Miasto Gorzów Wielkopolski. Kampania propagowała możliwości ekologicznej produkcji i uprawy w najbliższym otoczeniu roślin ozdobnych oraz warzyw, owoców, ziół na potrzeby własne, a kierowana była zarówno do dzieci i młodzieży z gorzowskich placówek oświatowych (przedszkola i szkoły) jak i dorosłych mieszkańców. W różnorodnych formach edukacji - w tym warsztatach praktycznych w przedszkolach, nt. uprawy warzyw i owoców w skrzyniach, w warsztatach z uprawy parapetowej warzyw i ziół dla uczniów klas III szkół podstawowych, tematycznych konkursach plastycznych dla dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów klas IV-VII, zakończonych wystawami pokonkursowymi, a także konkursie dla dorosłych mieszkańców na projekt ogrodów społecznych i na uprawę balkonową - wzięło udział łącznie ponad 10 000 uczestników. Laureatów konkursów nagrodzono m.in. udziałem w wycieczkach edukacyjnych do Zespołu Szkół Ogrodniczych dla 3 grup przedszkolnych i 3 grup uczniów gorzowskich szkół podstawowych, zaproszeniem do wyjazdu na wykopki wczesnych roślin okopowych czy udziałem uczniów klas IV-VII w warsztatach kulinarnych w Zespole Szkół Gastronomicznych. Wydana została też książeczka dla dzieci o ogrodnictwie i rolnictwie w mieście, nieodpłatnie dystrybuowana w nakładzie 6 tys. egz.

·Na terenie gminy Nowogród Bobrzański od stycznia do czerwca 2021 r. zrealizowano cykliczny program edukacyjny pn. *Błękitny Festiwal Twórczości Dziecięcej*, służący poszerzaniu wiedzy i upowszechnianiu dobrych nawyków wśród dzieci i młodzieży w zakresie prawidłowej segregacji odpadów oraz ochronie środowiska naturalnego, szczególnie w najbliższym otoczeniu. Programem, ukierunkowanym na aktywizację lokalnych społeczności szkolnych poprzez organizację różnorodnych zajęć, np. warsztatów tematycznych z wykonaniem uczniowskich niezbędnych wiedzy ekologicznej czy plakatów „Moja mała ojczyzna – piękna i czysta”, konkursów plastycznych z wystawami pokonkursowymi, artystycznych eventów środowiskowych pod hasłem „Coś dla planety”, objęto ponad 500 dzieci z 11 gminnych placówek oświatowych. Do 8 szkół trafiły zakupione zestawy dydaktyczne, wspomagające edukację uczniów w zakresie ochrony środowiska naturalnego.

Charakter kampanii edukacyjnej, choć w nieco odmiennym formie, miał projekt Związku Międzygminnego EKO-PRZYSZŁOŚĆ z siedzibą w Nowej Soli. Efektem tego zadania, dofinansowanego w 2021 r. przez WFOŚiGW w Zielonej Górze, było podniesienie świadomości ekologicznej 36 749 mieszkańców z 13 gmin objętych obszarem działania Związku i poszerzenie ich wiedzy o gospodarowaniu odpadami i prawidłowej segregacji odpadów komunalnych za pomocą spersonalizowanej aplikacji mobilnej na telefon i informacji w regionalnej prasie drukowanej oraz na stronie internetowej Związku. Udostępniana bezpłatnie na telefon aplikacja EcoHarmonogram przez pół roku upowszechniała wiedzę o systemie gospodarowania odpadami w 13 gminach należących do Związku, z modułami obejmującymi: harmonogramy odbioru odpadów każdej z gmin, powiadomienia o terminie wywozu odpadów komunalnych, najbliższy termin wywozu, informacje nt. jak sortować odpady, rodzaje odpadów i punkty ich odbioru. Aplikacja dawała możliwość synchronizacji z kalendarzem mobilnym, zgłaszanie nieprawidłowości, a także informowała o jakości powietrza w okolicy. Wsparciem edukacyjnym, dla mieszkańców zarówno korzystających jak i niekorzystających z aplikacji, były artykuły zamieszczone w: "Gazecie Lubuskiej", Tygodniku "Krań" i Głosie Regionu.

W priorytet podnoszenia wiedzy o stanie środowiska naturalnego wpisują się również dofinansowywane przez Fundusz w 2021r. przedsięwzięcia takie jak:

- przeprowadzenie we wrześniu 2021 r przez Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego 6 spacerów krajobrazowych – jednodniowych wycieczek edukacyjnych pod wspólnym hasłem „*Historia zaklęta w krajobrazie*” dla 199 uczestników, po parkach krajobrazowych: Barlinecko-Gorzowskim, Pszczewskim, Łagowsko-Sulęcińskim, Krzesińskim, Gryżyńskim i „Łuk Mużakowa”, wzbogacone m.in. projekcjami filmu przyrodniczo-krajobrazowego, wizytą w muzeum, warsztatami fotografii krajobrazowej i wystawą zdjęć przyrody lubuskich parków krajobrazowych. Przewodnikami wycieczek – spacerów byli pracownicy służby parków ZPK WL, którzy zadbali też o wydanie zeszytu edukacyjnego „*Niezbędnik odkrywcy lubuskich parków krajobrazowych*” w nakładzie 7 500 szt.;

- projekt Zarządu Okręgu Ligi Ochrony Przyrody w Gorzowie Wielkopolskim pn. „*Działania edukacyjne w ochronie rybołowa*”, w ramach którego wydana została w nakładzie 1000 egz. publikacja tematyczna pt. „*Orły, kanie, rybołowy*”, prezentująca awifaunę szponiastą Ziemi Lubuskiej w jej naturalnym środowisku, stanowiąca kompendium wiedzy o wybranych gatunkach, przyczynach ich wymierania oraz podejmowanych przez państwowe służby ochrony przyrody działaniach ochronnych. W zakresie rzeczowym zadania uwzględniono też tematyczną tablicę edukacyjną, umieszczoną przed siedzibą Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, w celu poszerzenia wiedzy społeczeństwa o konieczności ochrony rybołowa i innych gatunków ptaków drapieżnych w ich naturalnym środowisku;

- organizacja przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Zarząd Okręgu w Zielonej Górze kolejnej, XXVI już, edycji konkursu plastycznego o tematyce ekologicznej pn. *Dbam o Piękno Mego Domu - Ziemi*, tym razem z tematem wiodącym: „*Ochrona otaczającej nas przyrody*”, dla około 400 dzieci i młodzieży z 80 szkół podstawowych, 5 ośrodków szkolno-wychowawczych i 6 świetlic TPD w woj. lubuskim. Grupa docelowa to głównie dzieci i młodzież z rodzin o niskim statusie materialnym, bezrobotnych lub niewydolnych wychowawczo. Podsumowaniem konkursu, jak co roku, była wystawa pokonkursowa 35 najciekawszych prac i nagrodzenie laureatów;

- Krośnieńskie Przedsiębiorstwo Wodociągowo-Kanalizacyjne Sp. z o.o. w Krośnie Odrzańskim zrealizowało w czerwcu 2021 r. dla mieszkańców gminy Krosno Odrzańskie piknik ekologiczny pn. „*Łączy nas rzeka*” w Gostchorzu, którego celem było podniesienie świadomości ekologicznej ponad 100 uczestników w zakresie ochrony wód i segregacji odpadów komunalnych w obszarach nadbrzeżnych oraz zwiększenie odpowiedzialności społecznej za czystości terenów nadrzecznych w gminie Krosno Odrzańskie;

Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Nowej Soli rozpoczął we wrześniu 2021 r. kolejną edycję ekologicznego programu edukacyjnego dla dzieci klas III ze szkół nowosolskich, mającego na celu podnoszenie wiedzy od najmłodszych lat o gospodarowaniu wodą, sposobach jej pozyskiwania i uzdatniania, oczyszczaniu ścieków i segregacji odpadów. Poza informacjami na temat technologii tych procesów, w trakcie warsztatów dydaktycznych i innych praktycznych zajęć poznawczych, prowadzonych dla uczniów w MZGK, zawsze przekazywana jest im wiedza o znaczeniu wody w przyrodzie i w życiu człowieka. W ramach zadania, zaplanowanego do 30.06.2022 r. przewidziano też wzbogacenie bazy edukacyjnej w zakresie ochrony wód o zakup dydaktycznego sprzętu i gadżetów edukacyjnych, wspomagających przeprowadzenie 15 tematycznych warsztatów ekologicznych i Dnia otwartego nt. ochrony prawidłowego gospodarowania wodą dla mieszkańców Nowej Soli w 2022 roku.

W 2021 roku WFOŚiGW w Zielonej Górze udzielił też pomocy finansowej na jeden projekt edukacyjny państwowej jednostki budżetowej w obszarze ochrony atmosfery. Zadanie, realizowane przez Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Gorzowie Wielkopolskim, dotyczyło przeprowadzenia szkolenia dla 6 inspektorów WITD w zakresie przeprowadzania kontroli stanu technicznego transportu drogowego, monitoringu środowiska i ochrony powietrza w celu eliminacji z ruchu drogowego pojazdów niesprawnych, niespełniających norm emisji spalin i zagrażających środowisku. Zakres szkolenia to zarówno szczegółowa ocena stanu technicznego pojazdu jak i ocena jakości spalin za pomocą analizatora spalin, mająca na celu wykrycie manipulacji w układzie oczyszczania spalin i wyeliminowanie z ruchu pojazdów zagrażających środowisku. Inspektorzy po ukończeniu 6 – miesięcznego szkolenia specjalistycznego, zakończonego państwowym egzaminem, uzyskują uprawnienia inspektora transportu drogowego i zdobywają niezbędną wiedzę w zakresie kontroli stanu technicznego pojazdów i monitoringu. Główny Inspektorat Transportu Drogowego w Warszawie, chcąc uszczegółwić jakość prowadzonych kontroli w tym zakresie, zaplanował wyposażenie w 2021 roku każdego wojewódzkiego inspektoratu, w tym również Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego w Gorzowie Wlkp. w mobilną stację diagnostyczną, która umożliwia wnikliwe kontrole stanu technicznego transportu drogowego, będące odpowiednikiem kontroli stanu technicznego pojazdów przeprowadzanych na stacjach kontroli pojazdów w ramach cyklicznych, obowiązkowych tzw. „przełądów technicznych”.

8.3.4 Pozostałe komponenty

W ramach komponentu **Nadzwyczajne zagrożenia środowiska** udzielono dofinansowania w formie dotacji, przekazania środków oraz pożyczek na doposażenie w sprzęt ratowniczy jednostek Państwowej Straży Pożarnej Województwa Lubuskiego, jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych oraz gmin.

Głównym kierunkiem działania Funduszu w zakresie Nadzwyczajnych zagrożeń środowiska w 2021 r. było zaangażowanie własnych środków oraz udostępnionych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Program priorytetowy **„Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 1)”**. W tworzenie ram Programu zaangażowane są instytucje szczebla krajowego (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Środowiska i NFOŚiGW) oraz regionalnego (Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp. oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze).

W ramach tego programowego działania, Fundusz wspomógł zakupy 8 specjalistycznych samochodów ratowniczo - gaśniczych. Wsparcie otrzymały bezpośrednio jednostki ochotniczych straży pożarnych: Ochotnicza Straż Pożarna w Stypułowie; Ochotnicza Straż Pożarna Nietków; Ochotnicza Straż Pożarna Rokitno; Ochotnicza Straż Pożarna w Stawie; Ochotnicza Straż Pożarna Zimna Brzeźnica; Ochotnicza Straż Pożarna Jemiołów; Ochotnicza Straż Pożarna Piotrów oraz Ochotnicza Straż Pożarna Osowa Sień. Łącznie przekazano 2 180 000,00 zł (koszt całkowity zadań to 6 265 948,00 zł). Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych będzie kontynuowany

w kolejnych latach, a jego realizacja na szczeblu wojewódzkim przez Fundusz daje gwarancję celowości i poprawności realizacji założeń programu.

Kolejną bardzo znaczącą formą pomocy był **Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 2)** Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych (tzw. „Mały Strażak”). W ramach programu Fundusz dofinansował zakup sprzętu ratowniczo – gaśniczego w formie dotacji w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych, w kwocie maksymalnej 20 000,00 zł. Zainteresowanie Programem w województwie lubuskim zaktywizowało 252 jednostek OSP. Program umożliwił wyposażenie jednostek w sprzęt o łącznej wartości 4 792 422,05 zł; w tym dotacja WFOŚiGW wyniosła 2 884 615,76 zł oraz dotacja z NFOŚiGW 1 000 000,00 zł.

Łącznie w komponencie nadzwyczajnych zagrożeń podpisanych zostało 277 umów na dofinansowanie zadań w formie dotacji i przekazania środków. Dofinansowanie środkami wojewódzkiego oraz narodowego funduszu w roku 2021 wyniosło 8 687 951,19 zł.

W ramach komponentu **Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami** w roku sprawozdawczym lubuski Wojewódzki Fundusz realizował dofinansowania zadań usuwania wyrobów zawierających azbest w ramach Programu priorytetowego NFOŚiGW.

Gminy przystępujące do Programu mogły uzyskać dofinansowanie dotacyjne w wysokości uzależnionej od wskaźnika G - dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie, odpowiednio:

- do 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia dla gmin o wartości wskaźnika G określonego dla roku poprzedzającego rok złożenia wniosku nie większej niż 1500,
- do 70% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia dla gmin o wartości wskaźnika G określonego dla roku poprzedzającego rok złożenia wniosku w przedziale powyżej 1500 do 2000,
- do 40% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia dla gmin o wartości wskaźnika G określonego dla roku poprzedzającego rok złożenia wniosku powyżej 2000.

Do kosztów kwalifikowanych zaliczano: koszty demontażu, zbierania, transportu i unieszkodliwienia lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest.

Do Programu w roku 2021 przystąpiły 65 gminy. Rzeczywiste dofinansowanie zadań osiągnęło wartość 1 166 566,82 zł.

W roku 2021 uzyskano efekt ekologiczny uzyskany na podstawie realizacji umów z zakresu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu 65 gmin, w postaci ilości unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych (zdeponowanych na składowiskach odpadów), który wyniósł ogółem 2 253,50 Mg, przy średnim jednostkowym koszcie unieszkodliwiania 1 Mg azbestu w wysokości 517,67 zł/t.

Zestawienie udzielonego dofinansowania oraz podsumowanie Programu usuwania azbestu w roku 2021 zawarto na wykresach od 1-5 w załączeniu do Sprawozdania.

Rok 2021 był rokiem zakończenia zadań realizowanych z Programu usuwania dzikich wysypisk i rekultywacji terenów zdegradowanych. Dzięki inicjatywie Zarządu Funduszu, zrealizowanych zostało 6 zadań, obejmujących usunięcie dzikich wysypisk i rekultywację terenów zdegradowanych o łącznej powierzchni 3,2 ha na obszarze 4 gmin województwa lubuskiego (Nowogród Bobrzański, Sulęcín, Cybinka i Górzycy). Łączny koszt kwalifikowany realizacji zadań wyniósł 476,9 tys. zł, a dofinansowanie ze środków Funduszu wyniosło 428,1 tys. zł.

W roku 2021 Wojewódzki Fundusz kontynuował realizację **Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie**. O dofinansowanie w postaci dotacji, na

zakup wapna nawozowego odpowiadającego typom wapna nawozowego oraz środka wapnującego mogli ubiegać się posiadacze użytków rolnych z terenu województwa lubuskiego, o pH gleby poniżej lub równej 5,5 i powierzchni nie przekraczającej 75 ha.

W ramach tego programu w roku 2021 Fundusz zawarł 377 umów o dofinansowanie z rolnikami na łączną kwotę 2 161 737,77 zł. Dalsze wsparcie na regenerację gleb realizowane będzie w latach kolejnych.

Na **ochronę różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów** w 2021 roku Fundusz przeznaczył blisko 164.971,00 zł środków pomocowych – w formie bezzwrotnych dotacji dla 2 stowarzyszeń przyrodniczych i 1 jednostki samorządu terytorialnego oraz przekazania środków dla 1 państwowej jednostki budżetowej.

Pomoc finansowa z WFOŚiGW w Zielonej Górze umożliwiła przeprowadzenie na terenie województwa lubuskiego czynnej ochrony gatunków i siedlisk chronionych, zagrożonych i objętych ścisłą ochroną w Polsce, a także modernizację infrastruktury służącej wykonywaniu ochrony przyrody i działań nadzorczych w tym zakresie.

Przykładem może być dotacja w wysokości 10.894,00 zł dla Stowarzyszenia Ochrony Sów w Zielonej Górze, przeznaczona na czynną ochronę w województwie lubuskim puchacza zwyczajnego *Bubo bubo*, objętego w Polsce ścisłą ochroną gatunkową. Beneficjent na obszarze ok. 110 km kw. w obrębie nadleśnictw Osno Lubuskie, Sulęcín, Torzym i Krosno Odrzańskie wybudował 6 platform lęgowych w uzgodnionych z nadleśnictwami miejscach, prowadząc przy tym monitoring lęgów tego zagrożonego gatunku za pomocą zakupionego termowizora, który pozwala badaczom awifauny także na wykrywanie nowych stanowisk lęgowych puchaczy oraz ich gniazd.

Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego wykorzystał 13 900,00 zł z Funduszu na ochronę i podniesienie estetyki krajobrazu w Łagowsko-Sulęcińskim Parku Krajobrazowym poprzez odtworzenie alei drzew wzdłuż drogi powiatowej nr 1267F w gminie Sulęcín na odcinku 1140 m, od miejscowości Wielowieś w kierunku Trzemeszna Lubuskiego. W odnowionej alei zasadzono 70 nowych drzew rodzimych objętych ochroną gatunkową i miiododajnych.

100.000,00 zł dofinansowania, w formie przekazania środków do rezerwy celowej budżetu państwa na zadania PJB, trafiło z Funduszu do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim na zakup samochodu o napędzie hybrydowym, z podwyższonym podwoziem i napędem 4x4, wspomagającego realizację działań nadzorczo-kontrolnych w zakresie ochrony przyrody przez RDOŚ na obszarze woj. lubuskiego, w tym także podejmowania interwencji związanych z ochroną ekosystemów czy wykonywania zadań ochronnych w ramach planów ochrony rezerwatów oraz planów zadań ochronnych na obszarach Natura 2000 w województwie lubuskim. Łączna powierzchnia obszarów przyrodniczych, nad którymi RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim sprawuje kontrolę i nadzór w zakresie ochrony różnorodności biologicznej to 358 546,36 ha.

W 2021 r. zakończył się dwuletni projekt Klubu Przyrodników w Świebodzinie pn. „*Ochrona cennych zasobów przyrodniczych województwa lubuskiego poprzez działania ochrony czynnej, efektywne długoterminowe zarządzanie biomasą oraz edukacją ekologiczną*”, obejmujący poprawę i zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk na terenie obszarów Natura 2000 „Dolina Pliszki”, „Dolina Ilanki”, „Młodno” i „Dolina Leniwej Obry” oraz zachowanie właściwych warunków wodnych na terenie rezerwatów „Dolina Ilanki” i „Ilanki II” na łącznym obszarze 55 ha, a także ochronę 15 gatunków roślin i zwierząt znajdujących się w Czerwonej Księdze gatunków zagrożonych. Efektem rzeczowym zadania było m.in. przeprowadzenie remontu i budowa 35 zastawek wodnych w celu zminimalizowania zagrożenia związanego ze zmianą warunków hydrologicznych. Zadanie obejmowało też elementy edukacji ekologicznej, w tym wybudowanie 400-metrowej ścieżki dydaktycznej z instalacją 10 tablic edukacyjnych.

Monitoring środowiska

W ramach dofinansowania przedsięwzięć z dziedziny monitoringu środowiskowego, Fundusz w 2021 roku przekazał 170.000,00 zł Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, dając tej państwowej jednostce budżetowej możliwość zakupu specjalistycznego sprzętu i wyposażenia do prowadzenia inspekcji i kontroli środowiska w terenie, takiego jak mobilny skaner do gleby, umożliwiający szybką analizę składu gleby w terenie kontrolowanym lub skażonym, wraz z aplikacją do raportowania wyników ze skanera, a także uterenowiony samochód niskoemisyjny do szybkiego reagowania na zagrożenia środowiska. Pomoc finansowa z Funduszu została przeznaczona również na wyposażenie w system zasilania awaryjnego dla serwerowni WIOŚ oraz na przeprowadzenie dwóch specjalistycznych szkoleń dla inspektorów IOŚ z przepisów Prawa wodnego i nowych regulacji w ochronie środowiska w zakresie ochrony powietrza.

Dotacyjne środki Funduszu w ramach monitoringu środowiska, w wysokości 220 000,00 zł, pozwoliły Województwu Lubuskiemu na zaktualizowanie w 2021 roku systemu informatycznego SOZAT wraz z serwisem aplikacji usprawniających proces zarządzania informacjami środowiskowymi, opłatami środowiskowymi i obsługą rachunków redystrybucyjnych.

9. DZIAŁALNOŚĆ FUNDUSZU W ZAKRESIE OBSŁUGI ŚRODKÓW UE

Fundusz realizował bieżące działania związane z zamykaniem Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ), dla którego pełnił funkcję instytucji wdrażającej w obszarze I i II osi priorytetowej.

9.1 Realizacja zadań w ramach POIiŚ

WFOŚiGW w Zielonej Górze jest Instytucją Wdrażającą priorytety I i II w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 w oparciu o „Porozumienia w sprawie realizacji Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” dla osi priorytetowych: I - Gospodarka wodno-ściekowa i II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (projekty o wartości poniżej 25 mln euro)” zawarte w dniu 25 czerwca 2007 roku z Ministrem Środowiska wraz z aneksami: nr 1 z dn. 28 maja 2008r., nr 2 z dn. 14 stycznia 2010r., nr 3 z dn. 5 kwietnia 2011r., nr 4 z dn. 12 lipca 2011r., nr 5 z 26 sierpnia 2013r. oraz nr 6 z 25.09.2015 r.

W ramach I osi priorytetowej Fundusz koordynował wdrażanie 11 projektów (8 inwestycyjnych oraz 3 przygotowawcze), których łączny całkowity koszt stanowi 353 mln złotych, a dofinansowanie w ramach Funduszu Spójności wynosiło 179 mln zł. W ramach II osi priorytetowej WFOŚiGW w Zielonej Górze koordynuje wdrażanie 5 projektów inwestycyjnych, których łączny całkowity koszt stanowi 88,35 mln zł a dofinansowanie tych projektów ze środków Funduszu Spójności wynosiło 39 mln zł. Wszystkie projekty zostały zakończone, wszystkie otrzymały środki w ramach płatności końcowych.

W wyniku realizacji projektów osiągnięto następujące wskaźniki:

Działanie 1.1

·długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej 269,67 km oraz długość zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej 23,45 km,

·liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków 6 szt.,

·długość wybudowanej sieci wodociągowej 10,25 km oraz długość zmodernizowanej sieci wodociągowej 10,40 km,

·liczba osób korzystających z podłączenia do wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej: 33 018 osób,

·liczba osób korzystających z podłączenia do wybudowanej sieci wodociągowej: 1 157 osób;

Działanie 2.1:

- moc przerobowa przebudowanych/wyremontowanych zakładów zagospodarowania odpadów 246,60 tys. ton/rok,
- liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów: 343 355 osób,
- liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów komunalnych (z wyłączeniem osób objętych selektywną zbiórką odpadów): 213 000 osób,
- nowo wybudowane ponadregionalne zakłady zagospodarowania odpadów – 3 szt. oraz zmodernizowane składowiska odpadów – 1 szt.

W 2021 roku działania Funduszu jako Instytucji Wdrażającej były skoncentrowane na monitorowaniu zachowania trwałości zrealizowanych projektów w rozumieniu art. 57 ust. 1 Rozporządzenia 1083/2006, a w szczególności weryfikacji osiągniętych efektów rzeczowych i ekologicznych w odniesieniu do założeń przyjętych przez beneficjentów we wniosku oraz umowie o dofinansowanie.

W 2021 r. działania Funduszu polegały również na przekazywaniu instytucjom nadrzędnym wszelkich wymaganych informacji, pozwalających na sprawne zamknięcie Programu oraz kontynuowano działania sprawozdawcze.

Na podstawie art. 89 ust. 5 Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 Komisja Europejska poinformowała o dacie zamknięcia Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013. Zgodnie z pismem KE datą rozpoczęcia okresu przechowywania dokumentów, o którym mowa w art. 90 ust. 1 ww. Rozporządzenia, był dzień **28 grudnia 2017 roku**.

Jednocześnie zgodnie z zapisami § 14 umowy o dofinansowanie Beneficjent zobowiązany był **przez okres 3 lat od daty zamknięcia Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 do archiwizowania**, na informatycznych nośnikach danych i przechowywania w sposób gwarantujący należyte bezpieczeństwo informacji, wszelkich danych związanych z realizacją Projektu, w szczególności dokumentacji związanej z zarządzaniem finansowym, technicznym, procedurami zawierania umów z wykonawcami.

Na mocy wypowiedzenia Porozumienia nr 1/RPO/2016, WFOŚiGW w Zielonej Górze od dnia 28 lutego 2017 r. przestał pełnić funkcję Instytucji Wdrażającej dla programów regionalnych LRPO 2007-2013 oraz RPO-L2020. W 2021 roku działania Funduszu polegały na bieżącym przekazywaniu do Instytucji Zarządzającej wszelkiej korespondencji w zakresie ww. Programów, która została skierowana do Funduszu.

9.2 Ogólnopolski system wsparcia doradczego w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE

Zespół Doradców Energetycznych funkcjonujący w ramach „Ogólnopolskiego systemu wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE” w roku 2021 działał w składzie 4 osobowym.

W 2021 r. Doradcy zrealizowali w różnych formach (porady, konsultacje, szkolenia, działania edukacyjne itp.) 1368 działania związane z poprawą efektywności energetycznej oraz zastosowaniem odnawialnych źródeł energii.

Wśród nich najistotniejsze były:

- konsultacje - 474,
- porady – 877,
- działania edukacyjno-szkoleniowe – 6.

Odbiorcami działań doradczych były następujące podmioty:

- osoby fizyczne,
- Jednostki Samorządu Terytorialnego,
- Przedsiębiorstwa (MŚP i duże przedsiębiorstwa),
- wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe,
- inne podmioty (szkoły, obiekty służby zdrowia itp.).

Konsultacje i porady wiązały się z rozwiązywaniem konkretnych problemów, które obejmowały między innymi:

- Program Czyste Powietrze 997 konsultacji i porad
- Źródła finansowania efektywności energetycznej i OZE 138 konsultacji i porad
- Program Mój Prąd 51 konsultacji i porad
- Zagadnienia dotyczące inwestycji i OZE 48 konsultacji i porad
- Technologie związane z efektywnością energetyczną i OZE 47 konsultacji i porad
- Ochrona powietrza 16 konsultacji i porad
- Program Agroenergia 13 konsultacji i porad

Pozostałe działania obejmowały min. analizę audytów energetycznych, ocenę planów gospodarki niskoemisyjnej i ich aktualizacji, działania edukacyjno-szkoleniowe.

Znaczna liczba działań ZDE skierowana była do osób fizycznych w związku z realizacją Programu „Czyste Powietrze” realizowanego we współpracy z NFOŚiGW w Warszawie.

Szkolenia Energetyków Gminnych

Jednym z najistotniejszych działań realizowanych w ramach projektu doradztwa energetycznego są szkolenia dla kandydatów na Energetyków Gminnych. Szkolenia skierowane są do pracowników Gmin województwa lubuskiego oraz osób zgłoszonych przez JST, które będą pełnić w Gminach funkcję Energetyków. Celem Szkoleń jest przekazanie wiedzy z zakresu efektywności energetycznej oraz odnawialnych źródeł energii, tak aby przeszkoleni Energetycy Gminni byli w stanie rozpoznać obszary, w których możliwa jest redukcja zużycia energii, wygenerowanie oszczędności oraz ograniczenie zanieczyszczenia powietrza, a także wskazać możliwości uzyskania wsparcia finansowego na realizację tego typu inwestycji.

W roku 2021 Doradcy Energetyczni zakończyli realizację IV tury szkolenia podstawowego dla kandydatów na Energetyka Gminnego. Ze względu na pandemię szkolenie było realizowane w formule on-line za pośrednictwem programu Microsoft Teams w okresie od 31.05.2021 r. do 18.06.2021 r.

Każda tura szkolenia podstawowego składała się z trzech etapów, każdy etap po 2 dni (łącznie 6 dni), a całość kończyła się egzaminem teoretycznym i uzyskaniem Certyfikatu Energetyka Gminnego. W czterech zakończonych turach szkoleniowych przeszkolono 83 uczestników z 58 gmin (w IV turze przeszkolono 11 uczestników z 7 gmin).

W okresie od 13.12.2021 r. do 14.12.2021 r. Zespół Doradztwa Energetycznego przeprowadził również szkolenie tzw. rozszerzone dla pracowników gmin, którzy uzyskali już wcześniej certyfikat Energetyka Gminnego. Szkolenie, w którym wzięło udział 18 uczestników z 15 gmin miało na celu pogłębienie wiedzy z zakresu oświetlenia ulicznego.

Planuje się kontynuowanie szkoleń w formie podstawowej i rozszerzonej, warsztatowej.

Program „Czyste Powietrze”

W związku z rozpoczętym w roku 2018 naborem wniosków w ramach Programu Czyste Powietrze Doradcy biorą udział w działaniach informacyjno-szkoleniowych dotyczących zasad Programu oraz procedury pozyskiwania dofinansowania. W roku 2021 Doradcy Energetyczni przeprowadzili 7 szkoleń, w których wzięło udział 252 przedstawicieli JST z naszego województwa. Program Czyste Powietrze jest również omawiany na wszystkich szkoleniach dla kandydatów na Energetyków Gminnych. Doradcy udzielają również na bieżąco indywidualnych konsultacji wszystkim zainteresowanym: przedstawicielom JST, osobom fizycznym stanowiąc istotne wsparcie w realizacji Programu.

Plany gospodarki niskoemisyjnej oraz inwestycje monitorowane.

Doradcy energetyczni w 2021 roku zweryfikowali 7 aktualizacji Planów Gospodarki Niskoemisyjnej. Aktualizacje związane były przede wszystkim z rozszerzeniem lub doprecyzowaniem listy zadań planowanych do realizacji zarówno przez podmioty sektora publicznego, jak i przedsiębiorców oraz sektor mieszkalnictwa.

Doradcy objęli nadzorem 71 inwestycji o wartości ok. 241,3 mln zł. Są to zadania finansowane zarówno ze środków POIiŚ 2014-2020, RPO Lubuskie 2020 oraz ze środków krajowych. Doradcy energetyczni stale poszukują inwestycji w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii, które potrzebują wsparcia na jakimkolwiek etapie realizacji.

W 2021 r. liczba inwestycji objętych wsparciem wzrosła o 22 w stosunku do 2020 r.

Poza inwestycjami objętymi wsparciem, doradcy udzielali także pomocy w przygotowywaniu zadań w sektorze publicznym i mieszkaniowym związanych z głęboką termomodernizacją budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych min. poprzez weryfikację audytów energetycznych dla planowanych termomodernizacji. W roku 2021 wykonano 3 takie analizy.

Działania edukacyjne i promocyjne

Istotnym elementem działalności doradczej jest organizacja konferencji oraz szkoleń. Tematyka i zakres szkoleń są uzależnione przede wszystkim od zgłaszanych potrzeb przez odbiorców usług doradczych oraz dostępnych możliwości finansowania inwestycji. Ze względu na wyjątkową sytuację spowodowaną pandemią działalność w tym zakresie była prowadzona w głównie w formule on-line.

Doradcy czynnie uczestniczyli (jako prelegenci) w wydarzeniach organizowanych również przez inne instytucje np.:

- w dniu 15 września 2021 r. w Szklarskiej Porębie – w konferencji branżowej pn.: „OZE w przedsiębiorstwach wodno-kanalizacyjnych” organizowanej przez Lubuskie Forum Wodociągowe,
- w dniu 07 października 2021 r. w Sulechowie – w konferencji Lubuskie Forum Innowacji, organizowanej przez Centrum Energetyki Odnawialnej Sp. z o.o. w Sulechowie we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubuskiego w ramach Lubuskiego Kongresu Gospodarczego,
- w dniu 19 listopada 2021 roku w Sulechowie – w konferencji „Energetyka przygraniczna – świat energii jutra”, której organizatorem był Zarząd Lubuskiego Towarzystwa na Rzecz Rozwoju Energetyki oraz Uniwersytet Zielonogórski.

W 2021 r. Doradcy Energetyczni brali również udział w zorganizowanych przez Partnera Wiodącego – NFOŚiGW w Warszawie:

- szkoleniach, warsztatach (webinariach i spotkaniach stacjonarnych) podnoszących wiedzę i kompetencje Doradców. Szkolenia dotyczyły min. tematyki wiedzy technicznej (min. audytów energetycznych, termowizji i termografii, rozwiązań technicznych systemów grzewczych) czy oferty finansowania w ramach programów NFOŚiGW,
- spotkaniach monitorujących realizację Projektu Doradztwa Energetycznego – 21-22 czerwca 2021 r. w Gdańsku w ramach Ogólnopolskiego Szczytu Gospodarczego, 23-24 września 2021 r. w Wiśle.

Zespół Doradztwa Energetycznego brał również czynny udział w promocji projektu doradztwa energetycznego w ramach Dni Otwartych Funduszy Europejskich, które odbywały się w okresie 17-19.09. 2021 r.

W 2021 r. na antenie Radia Zachód w audycji „Godzina dla eksperta” Doradcy omawiali źródła finansowania zadań z zakresu efektywności energetycznej i OZE.

W dniach 6 -23 grudnia 2021 r. Zespół Doradztwa Energetycznego przeprowadził internetowy „Mikołajkowy konkurs wiedzy o efektywności energetycznej i OZE”, który był skierowany do uczniów szkół podstawowych z Województwa Lubuskiego. Celem konkursu było propagowanie wiedzy z zakresu efektywności energetycznej i OZE. Pytania konkursowe były podzielone na dwie grupy. Pierwsza dedykowana uczniom klasy I-IV i druga grupa dla uczniów klasy V-VIII. Konkurs cieszył się dużym zainteresowaniem – wzięło w nim udział 1067 uczniów z 80 szkół. Wśród narodzonych są trzy szkoły z najwyższą frekwencją oraz 50 uczniów, którzy udzielili najwięcej prawidłowych odpowiedzi w najkrótszym czasie. W związku z tym, że konkurs okazał się dużym sukcesem w roku 2022 planowana jest jego kolejna edycja.

10. GOSPODARKA FINANSOWA

10.1 Wpływy / przychody

Ogółem w 2021 roku wpływy/przychody Funduszu wyniosły 44 870 692,83 zł i pochodziły z następujących źródeł:

·Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska	9 856 282,71
·Wpływy z tytułu kar administracyjnych	152 346,20
·Wpływy z tytułu opłat i kar za usunięcie drzew	217 919,04
·Przychody z tytułu realizacji projektu doradztwa energetycznego	799 259,30
·Przychody na pokrycie kosztów wdrażania programu „Czyste Powietrze”	768 784,92
·Zwrot pożyczonego kapitału	30 402 102,86
·Naliczone oprocentowanie od pożyczek, odsetki za zwłokę	2 388 989,93
·Inne (odsetki od lokat, obligacji, pozostałe przychody)	285 007,87
Razem	44 870 692,83

Dodatkowo, Fundusz w ramach podpisanych z NFOŚiGW umów udostępnienia środków na realizację ogólnopolskich programów priorytetowych otrzymał w 2021 r. środki w wysokości 33 134 559,44 zł z przeznaczeniem na udzielanie dotacji i pożyczek beneficjentom końcowym.

W tabeli nr 4. i wykresie pod tabelą przedstawiono porównanie planowanych i wykonanych w 2021 roku wpływów/przychodów. Procent wykonania odniesiono do ostatniej korekty planu 2021. W tabeli nr 5. przedstawiono wpływy Funduszu w ostatnich pięciu latach w podziale na ich źródła. W stosunku do roku poprzedniego przychody z tytułu opłat i kar wzrosły o 3 275 720,65 zł. Zwiększyły się

przychody z tytułu realizacji projektu doradztwa energetycznego, które są wyższe o 233.078,57 zł w stosunku do roku poprzedniego. Fundusz od 2021 uzyskuje środki z NFOŚiGW na pokrycie kosztów wdrażania programu „Czyste Powietrze”, które wyniosły 768 784,92 zł. Znacznie zmniejszyły się przychody finansowe z tytułu odsetek od lokowania czasowo wolnych środków. W porównaniu do roku poprzedniego przychody spadły o 182 650,13 zł. W roku 2021 nie wystąpiły wpływy z tytułu nadwyżki dochodu gmin/powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska, które w roku 2020 wyniosły 7 855 998,80 zł.

10.1.1 Przychody z tytułu opłat i kar

Skorygowany plan na rok 2021 (tab. nr 4.) zakładał pozyskanie z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i za wprowadzanie w nim zmian oraz opłat za usunięcie drzew kwoty 9 680 000,00 zł, z tytułu kar za naruszanie wymagań ochrony środowiska kwoty 138 000,00 zł. Rzeczywiste przychody osiągnęły poziom 10 226 547,95 zł. Opłaty za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian oraz opłaty za usunięcie drzew przekazane z Urzędu Marszałkowskiego w wysokości 10 074 201,75 zł stanowią 104,1% planu. W porównaniu do roku poprzedniego są wyższe od 3 275 720,65 zł. Kary przekazane z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz nałożone w drodze decyzji administracyjnych przez Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska uzyskano w wysokości 152 346,20 zł co stanowi 110,4% planu i są wyższe o 24 725,43 zł w stosunku do roku poprzedniego.

10.1.2 Wpływy z tytułu działalności pożyczkowej Funduszu

Wpływy z tego tytułu obejmowały: zwrot pożyczonego kapitału oraz oprocentowanie udzielonych pożyczek i odsetki za zwłokę w spłacie kapitału. Skorygowany plan w wysokości 28 560 000,00 zł (tab. nr 4.) wykonany został w 114,8%. Łączne wpływy w 2021 roku wyniosły 32.791.092,79 zł, co stanowi 90,8% kwoty uzyskanej w roku 2020. Wpływy z tytułu zwrotu pożyczonego kapitału wyniosły 30 402 102,86 zł i zmalały w stosunku do roku 2020 o 2 843 576,87 zł. Przychody z tytułu oprocentowania i odsetek za zwłokę naliczone w 2021 roku wyniosły 2 388 989,93 zł i zmalały w stosunku do roku poprzedniego o 480 767,63 zł.

W roku 2021 oprocentowanie pożyczek ze środków Funduszu wynosiło w stosunku rocznym WIBOR 3M, nie mniej niż 0,9% w stosunku rocznym, w przypadku pożyczek udzielanych: jednostkom samorządu terytorialnego, spółkom wodno-ściekowym, na realizację zadań, które nie uzyskały niepodlegającego zwrotowi dofinansowania ze środków zagranicznych i jednocześnie wynikających z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych lub dotyczą zastosowania odnawialnych źródeł energii wynikających z programów ochrony powietrza oraz planów gospodarki niskoemisyjnej, lub też dotyczących budowy instalacji wchodzących w skład systemu gospodarki odpadami, zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami. Dla podmiotów świadczących usługi w zakresie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego takie samo oprocentowanie obowiązywało na realizację zadań, które nie uzyskały niepodlegającego zwrotowi dofinansowania ze środków zagranicznych i jednocześnie wynikających z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych lub też dotyczących budowy instalacji wchodzących w skład systemu gospodarki odpadami, zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami. W przypadku pozostałych zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz pożyczek na realizację zadań z udziałem środków bezzwrotnych UE oprocentowanie wynosiło WIBOR 3M + 20 pkt. bazowych, nie mniej niż 1,5% w stosunku rocznym. W przypadku pożyczek na realizację innych zadań oprocentowanie wynosiło WIBOR 3M + 50 pkt. bazowych, nie mniej niż 1,9% w stosunku rocznym.

10.1.3 Przychody z operacji kapitałowych

W 2021 roku czasowo wolne środki dały z tytułu operacji finansowych przychody w wysokości 199 455,57 zł (mniej o 182 650,13 zł w stosunku do roku poprzedniego). Niższe przychody to efekt dalszego spadku stóp procentowych, które przez prawie 11 miesięcy utrzymywały się na bardzo

niskim poziomie. Dopiero pod koniec roku, w wyniku podwyżki podstawowych stóp procentowych, oprocentowanie depozytów stopniowo wzrastało.

Czasowo wolne środki inwestowane były w depozyty overnight oraz depozyty terminowe we współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 26 września 2014 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych ustaw Fundusz, od dnia 1 marca 2015 r., lokuje wolne środki w formie depozytu u Ministra Finansów poprzez Bank Gospodarstwa Krajowego, co związane jest z mniej korzystnymi warunkami finansowymi.

Oprocentowanie depozytów zakładanych w 2021 roku zmieniało się wraz ze zmianami podstawowych stóp procentowych NBP. W okresie do listopada wynosiło dla depozytów overnight oraz terminowych zakładanych do 70 dni – 0%, dla depozytów terminowych powyżej 70 dni – od 0,01% do 0,05%. Po podwyżkach stóp procentowych depozyty pod koniec roku były oprocentowane w wysokości: 1,25% – depozyty overnight, od 1,73% do 2,22% depozyty zakładane na dłuższe terminy.

10.2 Wydatki / koszty

Wydatki Funduszu w 2021 roku (tab. 6.) obejmowały w zakresie działalności ustawowej: pożyczki, dotacje, przekazania środków dla państwowych jednostek budżetowych, oraz dopłaty do oprocentowania kredytów preferencyjnych. Przyznano również nagrodę za działalność na rzecz ochrony środowiska. Spośród ogólnej kwoty wydatków/kosztów wynoszącej 37 315 968,74 zł, na działalność ustawową ze środków własnych wydatkowano łącznie 30 658 132,72 zł. Na wydatki te składały się następujące pozycje (w nawiasie udział procentowy w ogólnej kwocie wydatków Funduszu):

·Wyływ pożyczek	21 664 592,88	(58,1%)
·Wyływ dotacji i przekazanie środków dla PJB	8 693 423,47	(23,3%)
·Nagroda za działalność na rzecz ochrony środowiska	25 000,00	(0,1%)
·Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	275 116,37	(0,7%)

Niezależnie od tego Fundusz w 2021 roku wypłacił dodatkowo, w formie dotacji i pożyczek ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW na realizację programów priorytetowych 36 491 033,17 zł, z tego na:

- „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych” – 2 440 000,00 zł (76 umów dotacji),
- „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest” - 699 939,94 zł (65 umów dotacji),
- „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” - 1 794 725,88 zł (320 umów dotacji),
- Ogólnopolski program „Moja Woda” – 2 435 357,83 (534 umów dotacji),
- Ogólnopolski program „Czyste Powietrze” dotacje - 24 922 138,73 zł (2.311 umów), pożyczki - 249 223,01 zł (17 umów),
- „Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w KPOŚK” 3 949 647,78 (3 umowy pożyczki).

W okresie objętym sprawozdaniem Fundusz obsługiwał łącznie 5 670 umów, w tym:

- 104 umowy pożyczek dot. programu Czyste Powietrze,
- 145 pozostałych umów pożyczek,
- 3 umowy pożyczki dot. programu KPOŚK,

- 4 183 umów dotacji dot. programu Czyste Powietrze (w tym 935 umowy z lat wcześniejszych),
- 1 229 pozostałych umów dotacji, (w tym umowy ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW),
- 6 umów przekazania środków.

W roku 2021, z uwagi na zaangażowanie Funduszu w realizację programów pomocowych skierowany do osób fizycznych, finansowanie dotacyjne przewyższało dofinansowanie w formie zwrotnej i stanowiło 74,12% ogólnego dofinansowania (25,88% dofinansowanie w formie pożyczek). Dla porównania w 2020 roku dotacje stanowiły 82% dofinansowania, natomiast pożyczki 18%.

Wpływ pożyczek w wielkościach bezwzględnych w stosunku do skorygowanego planu wyniósł 56%, natomiast wpływ pomocy ogółem wyniósł 62,78%. Powodem takiej sytuacji było, w przypadkach kilku umów pożyczek, rozłożenie wypłat w latach kolejnych i tym samym zmniejszenie wypłat w stosunku do kwot pierwotnie wnioskowanych w momencie dokonywania korekty planu.

Należy zaznaczyć, że na 31 grudnia 2021 r. z umów podpisanych w 2021 roku i latach wcześniejszych zobowiązania Funduszu na rok 2022 i lata następne w zakresie środków własnych wynoszą 10 190 507,77 zł.

Zobowiązania wynikające z podpisanych umów zawartych w ramach udostępnionych środków z NFOŚiGW na koniec 2021 r. wynoszą 48 424 594,69 zł.

Poza wydatkami na działalność ustawową Fundusz poniósł koszty funkcjonowania organów i Biura w wysokości 5 988 806,28 zł oraz pozostałe koszty operacyjne wysokości 3 500,00 zł. Poniesione ogółem koszty wyniosły 5 992 306,28 zł, co stanowiło 92,5% kwoty określonej wg ostatniej w roku 2021 korekty planu. W stosunku do roku poprzedniego koszty działalności bieżącej wzrosły o 770 051,86 tj. 14,8%. Wzrost spowodowany jest zwiększeniem zatrudnienia w związku z nałożeniem na Fundusz zadań związanych z realizacją dużych ogólnopolskich programów priorytetowych (Program Czyste Powietrze, Moja Woda, Agroenergia i inne).

W roku 2021 podpisano umowę udostępnienia środków z NFOŚiGW na częściowe pokrycie kosztów wdrażania programu priorytetowego „Czyste Powietrze” i z tego tytułu Fundusz uzyskał przychód w wysokości 768 784,92 zł.

Fundusz realizuje również projekt doradztwa energetycznego w ramach podpisanej umowy o partnerstwie z NFOŚiGW oraz pozostałymi Funduszami. Koszty ponoszone na jego realizację rozliczane są w ramach projektu. W roku 2021 uzyskano przychody z tego tytułu w wysokości 799 259,30 zł.

W 2021 roku wydatki inwestycyjne wyniosły 665 529,74zł i przeznaczone były głównie na modernizację infrastruktury serwerowej (zakup serwerów, oprogramowania, licencji bazy danych), zakup komputerów przenośnych przede wszystkim ze względu na wprowadzanie pracy zdalnej w sytuacjach zagrożenia epidemicznego.

11. AKCJE I UDZIAŁY

Na koniec 2021 roku Fundusz posiadał akcje i udziały w trzech Spółkach: Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Zielonej Górze - 88 akcji (o wartości nominalnej 1.000 zł za 1 szt.), Lubuskim Funduszu Poręczeń Kredytowych sp. z o.o. w Zielonej Górze - 130 udziałów (o wartości nominalnej 10 000 zł za 1 szt.) oraz Banku Ochrony Środowiska S.A. - 22.185 akcji (o wartości nominalnej 10 zł za 1 szt.).

Wartość nabycia posiadanych przez Fundusz akcji i udziałów wynosiła ogółem 2.111.270 zł. Na dzień 31.12.2021 r. dokonano wyceny akcji BOŚ i w związku ze wzrostem ich wartości w stosunku

do wyceny na 31.12.2020 r. przywrócono częściowo odpis aktualizujący w wysokości 78.756,75 zł. Wartość odpisu aktualizującego akcji BOŚ na 31.12.2021 r. wynosi 534.153,25 zł.

12. BILANS ROCZNY I WYNIKI FINANSOWE

Na dzień 31 grudnia 2021 r. suma bilansowa wynosi **177 402 520,03 zł** i zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 1 308 780,72 zł, tj. 0,74% (w roku poprzednim **176 093 739,31 zł**). Aktywa trwałe uległy zmniejszeniu z kwoty **88 989 068,95 zł** do kwoty **88 552 051,42 zł**. (spadek o 0,49%), aktywa obrotowe zwiększyły się z kwoty **87 104 670,36 zł** do kwoty **88 850 468,61 zł** (wzrost o 2,0%). Uzyskano ujemny wynik finansowy w wysokości **517 256,15 zł**, co spowodowało zmniejszenie funduszu własnego z kwoty **163 003 460,20 zł** do kwoty **162 486 204,05 zł** (spadek o 0,32%). Fundusz rezerwowy zwiększył się o wynik finansowy roku ubiegłego, tj. o kwotę **3 796 365,73 zł** i wynosi **9 270 183,06 zł** (wzrost o 69,35%).

Prezes Zarządu
Mariusz Herbut

TABELE I WYKRESY**TABELA 1.** Umowy dofinansowania zawarte w 2021 roku.**Dotacje**

Lp.	Liczba umów	Rodzaj umowy	Kwota pomocy
1	33	Umowa dotacji WF	3 811 721,34
2	377	Dotacja wapnowanie NF/WF	2 161 737,77
3	730	Dotacja - Moja Woda NF	3 439 730,93
4	3254	Dotacja-Czyste Powietrze	46 316 712,80
5	4	Dotacja-Agroenergia	51 543,22
6	8	Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych część 1	2 180 000,00
7	252	Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych część 2	2 884 615,76
8	65	Dotacje na azbest NF/WF	1 166 566,82
9	6	Przekazanie środków WF	1 147 600,00

Pożyczki

Lp.	Umowa numer	Kontrahent - nazwa	Kwota pomocy
1	P21001	Gmina Szczaniec	1 957 000,00
2	P21002	INNEKO Sp. z o.o. Gorzów Wlkp.	1 368 403,74
3	P21003	POMAK Sp. z o.o. Czerwieńsk	1 500 279,86
4	P21004	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych "USKOM" Sp. z o.o. Kożuchów	309 350,00
5	P21005	Zakład Komunalny Spółka z o.o. Jasiień	492 856,89
6	P21006	Zakład Komunalny Spółka z o.o. Jasiień	862 261,00
7	P21007	Zakład Usług Komunalnych Cybinka Sp. z o.o.	1 838 364,19
8	P21008	Zakład Usług Komunalnych Cybinka Sp. z o.o.	1 057 059,41
9	P21009	POMAK Sp. z o.o. Czerwieńsk	1 209 287,42
10	P21010	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko- Własnościowa w Szprotawie	137 578,00
11	P21011	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko- Własnościowa w Szprotawie	144 026,00
12	P21012	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Trzebiechowie	87 928,00
13	P21013	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Trzebiechowie	71 222,09
14	P21014	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Kargowa	617 796,00
15	P21015	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Kargowa	1 471 531,20
16	P21016	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko- Własnościowa w Szprotawie	130 386,00
17	P21017	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko- Własnościowa w Szprotawie	128 218,00
18	P21018	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko- Własnościowa w Szprotawie	127 688,00
19	P21019	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych "USKOM" Sp. z o.o. Kożuchów	890 000,00
20	P21020	Gmina Gubin	rezygnacja

Lp.	Umowa numer	Kontrahent - nazwa	Kwota pomocy
21	P21021	Gmina Maszewo	153 011,24
22	P21022	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko- Własnościowa w Szprotawie	126 627,00
23	P21023	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko- Własnościowa w Szprotawie	127 157,00
24	P21024	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko- Własnościowa w Szprotawie	127 689,00
25	P21025	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko- Własnościowa w Szprotawie	126 627,00
26	P21026	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko- Własnościowa w Szprotawie	128 976,00
27	P21027	Zakład Wodociągów Kanalizacji i Usług Komunalnych Sp. z o.o. Świebodzin	1 402 902,81
28	P21028	Wielospecjalistyczny Szpital Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nowej Soli	5 200 000,00
29	P21029	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko- Własnościowa w Szprotawie	128 976,00
30	P21030	TEMA Sp. z o.o.	45 065,00
31	P21031	TEMA Sp. z o.o.	80 025,00

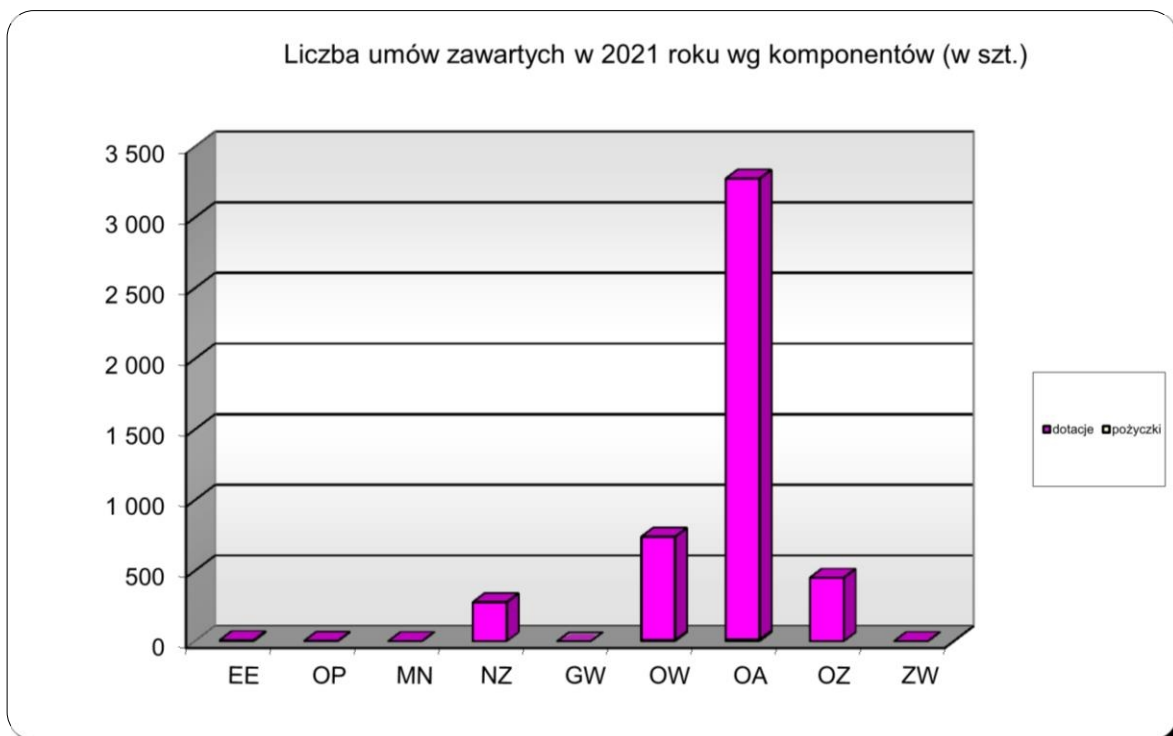
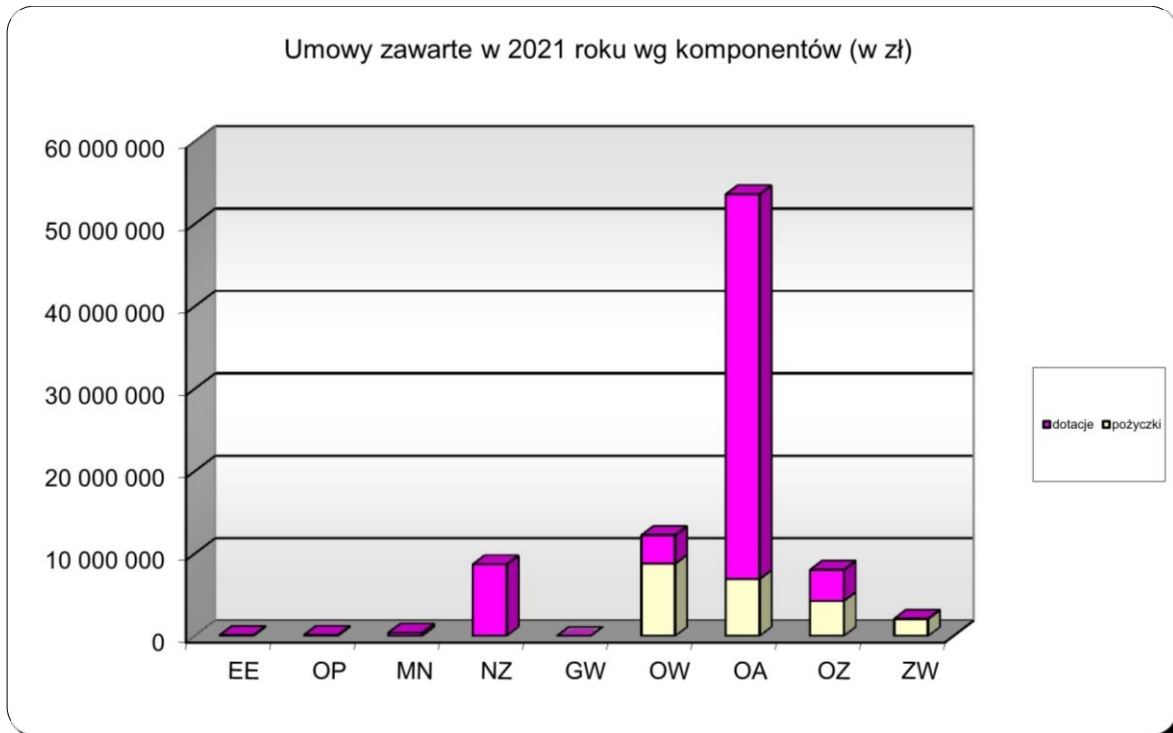
TABELA 2. Struktura umów zawartych w 2021 roku wg komponentów

Komponent	ogółem		w tym: pożyczki		w tym: dotacje*	
	liczba umów	kwota dofinans.	liczba umów	kwota dofinans.	liczba umów	kwota dofinans.
Edukacja ekologiczna EE	9	105 032,35	0	0,00	9	105 032,35
Ochrona przyrody OP	3	124 793,90	0	0,00	3	124 793,90
Monitoring środowiska MN	2	390 000,00	0	0,00	2	390 000,00
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska NZ	277	8 687 951,19	0	0,00	277	8 687 951,19
Gospodarka wodna GW	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Ochrona wód OW	741	12 222 819,00	11	8 783 088,07	730	3 439 730,93
Ochrona powietrza OA	3275	53 576 305,26	15	6 912 049,24	3260	46 664 256,02
Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami OZ	451	8 012 291,59	3	4 263 827,34	448	3 748 464,25
Zaopatrzenie w wodę ZW	2	2 089 327,20	2	2 089 327,20	0	0,00
RAZEM	4760	85 208 520,49	31	22 048 291,85	4729	63 160 228,64

* umowy pożyczek, dotacji ze środków własnych oraz środków udostępnionych ze środków NFOŚiGW

TABELA 2.1. Struktura umów wg komponentów w latach 2018 - 2021

Komponent	2018	2019	2020	2021	2021/2020	Udział 2021
Edukacja ekologiczna EE	445 248,92	158 176,13	155 321,50	105 032,35	67,62%	0,12%
Ochrona przyrody OP	26 999,64	106 568,00	324 859,00	124 793,90	38,41%	0,15%
Monitoring środowiska MN	948 786,02	922 748,72	421 000,00	390 000,00	92,64%	0,46%
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska NZ	5 973 669,47	9 140 381,61	11 526 466,58	8 687 951,19	75,37%	10,20%
Gospodarka wodna GW	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00%
Ochrona powietrza OA	3 057 157,39	25 314 194,57	32 678 270,68	53 576 305,26	163,95%	62,88%
Ochrona wód OW	28 650 348,37	31 545 498,00	11 150 634,80	12 222 819,00	109,62%	14,34%
Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami OZ	9 278 830,06	1 852 039,02	2 091 287,89	8 012 291,59	383,13%	9,40%
Zaopatrzenie w wodę ZW	11 477 133,81	2 008 902,50	0,00	2 089 327,20	#DZIEL/0!	2,45%
Ogółem	59 858 173,68	71 048 508,55	58 347 840,45	85 208 520,49	146,04%	100,00%

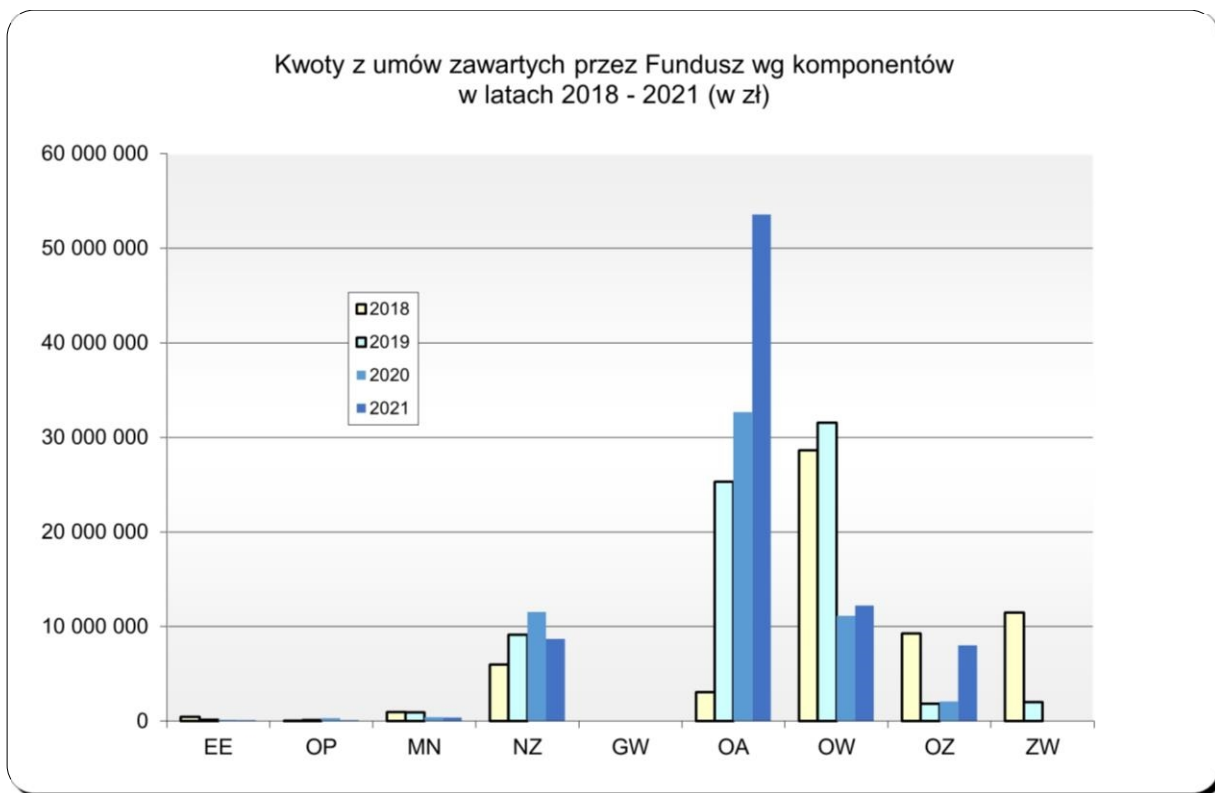
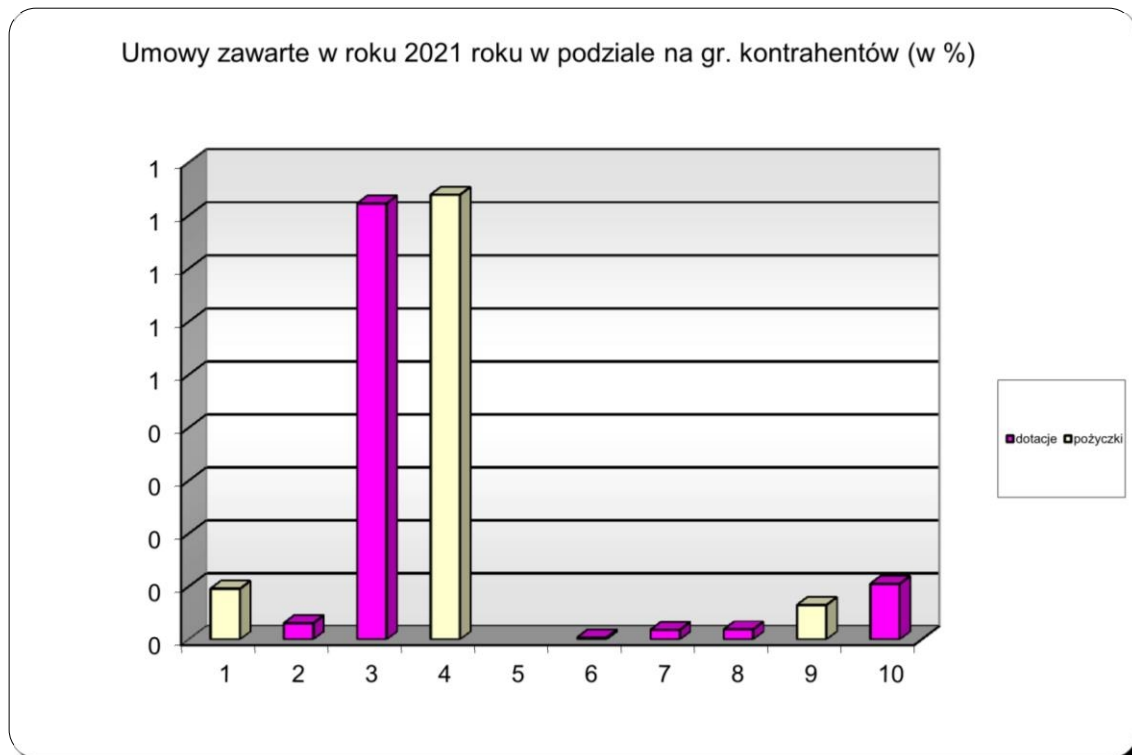

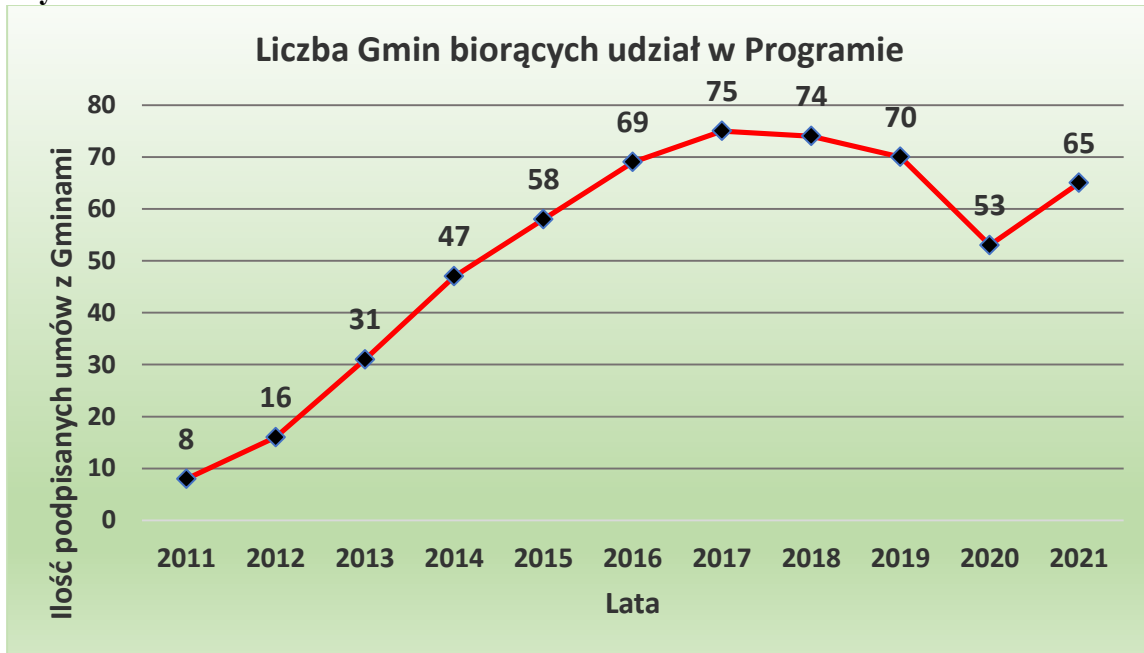
TABELA 3. Umowy zawarte w roku 2021 w podziale na grupy kontrahentów (w zł)

Lp	Grupa kontrahentów	Forma dofinansowania	Kwota dofinansowania (w zł)	Liczba zawartych umów	Średnie kwota umowy	udział procentowy w	
						pożyczkach	dotacjach
1	Gminy	pożyczka	2 110 011,24	3	703 337	9,6%	
2	Gminy	dotacja	1 938 057,77	78	24 847		3,1%
4	Osoby fizyczne	dotacja	51 969 724,72	4365	11 906		82,3%
5	Przedsiębiorcy	pożyczka	18 504 332,61	17	1 088 490	83,9%	
	Przedsiębiorcy	dotacja	34 425,26	2	17 213		
6	Województwo Lubuskie	dotacja	238 735,80	3	79 579		0,4%
7	Wojewoda i jedn podległe	dotacja	1 147 600,00	6	191 267		1,8%
8	Inne jednostki budżetowe i powiaty	dotacja	1 194 448,46	6	199 075		1,9%
9	Pozostałe	pożyczki	1 433 948,00	11	130 359	6,5%	
10	Pozostałe	dotacja	6 637 236,63	269	24 674		10,5%
RAZEM		dotacja*	63 160 229	4 729	13 356		100,0%
		pożyczka	22 048 292	31	711 235	100,0%	
OGÓŁEM			85 208 520,49	4760	17 901		

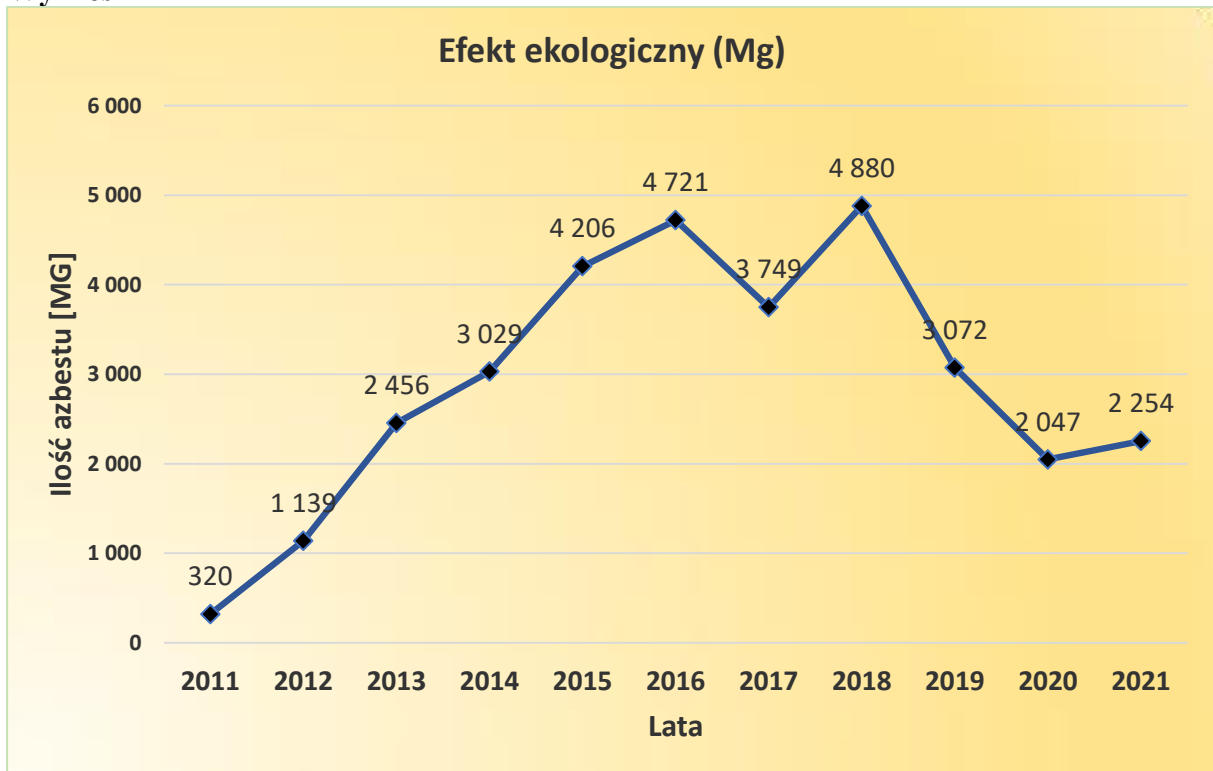
* łącznie z przekazaniem środków

Wykres 1

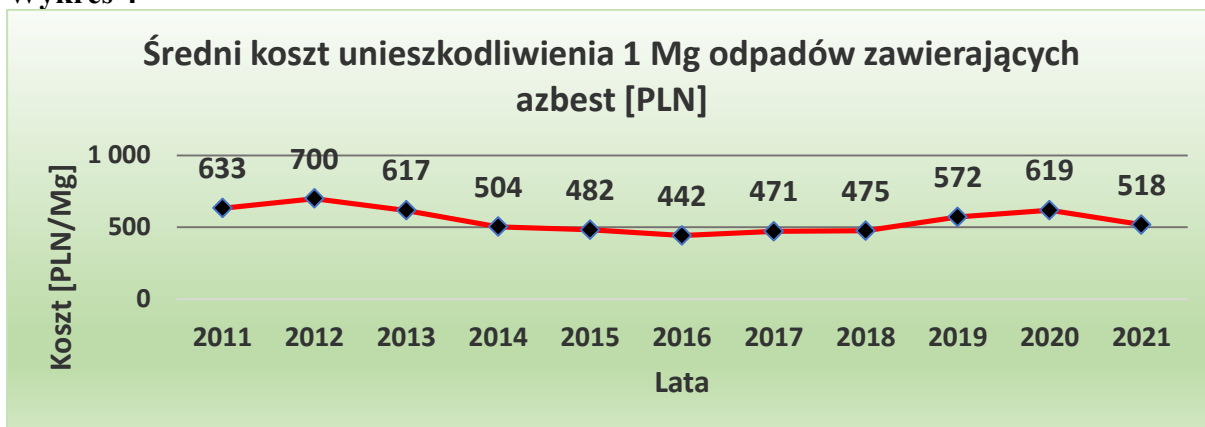
Wykres 2

Wykres 3

Wykres 4

Wykres 5

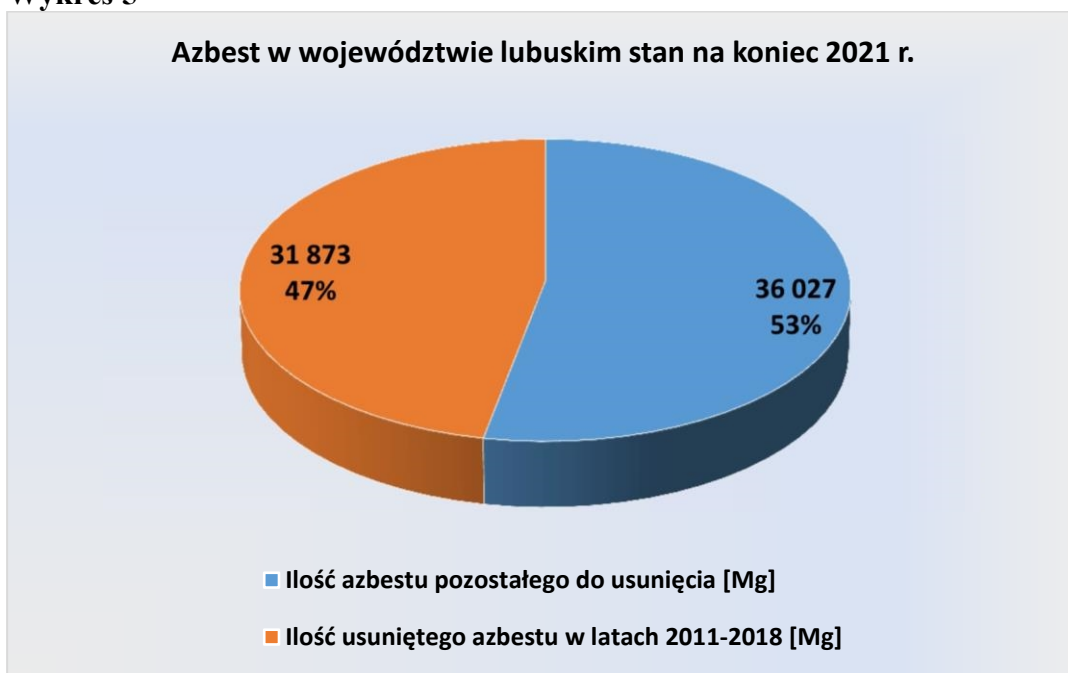

TABELA 4. Wpływy* / przychody Funduszu w 2021 roku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Plan 2021 r.	Korekta (ostatnia)	Wykonanie	% wykonania
Przychody z tytułu opłat	6 000	9 680	10 074	104,1%
Przychody z tytułu kar, opłaty z tyt. decyzji administracyjnych	40	138	152	110,1%
Przychody z tyt. doradztwa energetycznego	750	750	799	106,5%
Przychody z tyt. realizacji przedsięwzięć z programu "Czyste Powietrze"	0	531	769	144,8%
Zwrot pożyczonego kapitału	26 000	29 040	30 402	104,7%
Naliczone oprocentowanie od pożyczek, odsetki za zwłokę	2 560	2 410	2 389	99,0%
Inne **)	100	179	286	161,5%
RAZEM	35 450	42 728	44 871	105,0%

*) bez środków udostępnionych w ramach podpisanych umów z NFOŚiGW

**) odsetki od lokat, obligacji, pozostałe przychody

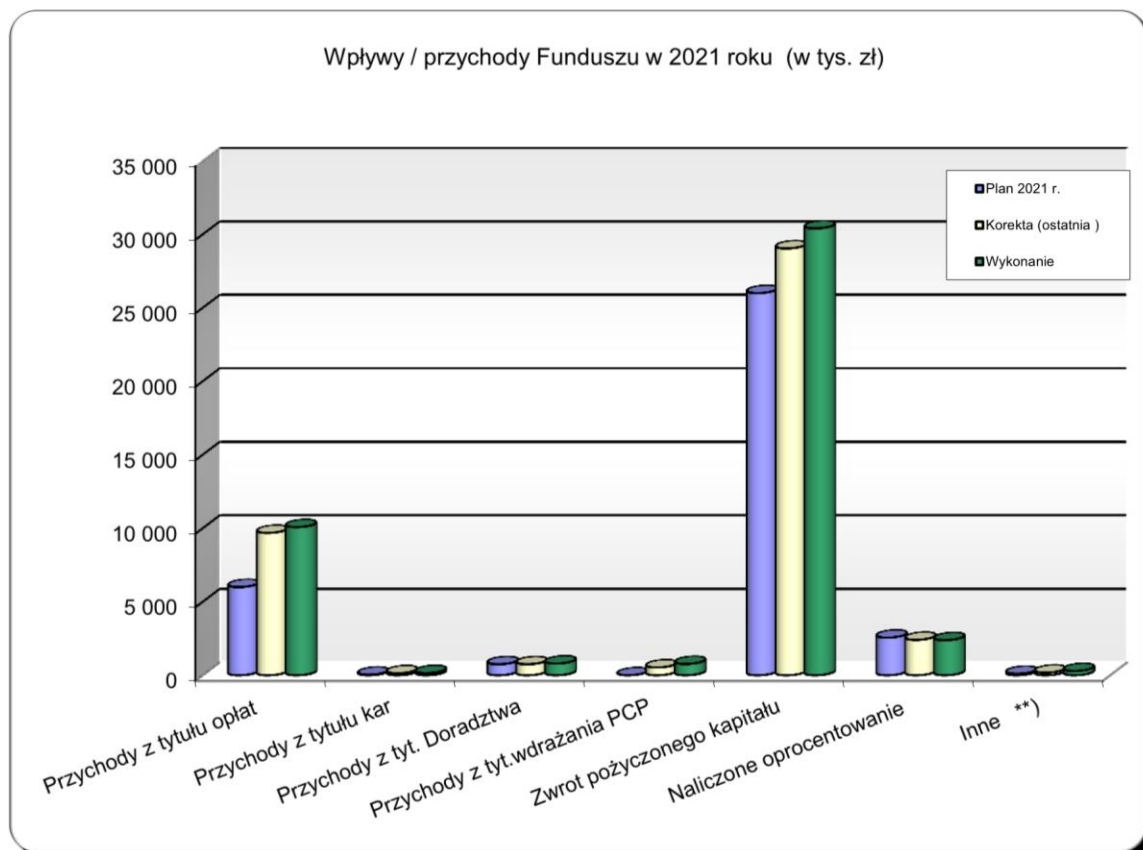

TABELA 5. Wpływy Funduszu w latach 2017-2021 (w tys. zł)*

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	Wskaźnik 2021 : 2020
Wpływy z tytułu opłat i kar	11 251	10 856	7 725	6 926	10 226	147,6%
Nadwyżka dochodów gmin z tytułu opłat i kar	48			7 856	0	0,0%
Zwrot kapitału pożyczonego	20 473	23 772	26 823	33 246	30 402	91,4%
Oprocentowanie pożyczek zapłacone oraz odsetki za zwłokę	2 379	2 377	2 784	2 891	2 430	84,1%
Pozostałe przychody (doradztwo energ., wdrażanie progr. Czyste Powietrze, inne)	1 414	499	491	567	1575	277,8%
Przychody z operacji kapitałowych	826	858	654	382	199	52,1%
RAZEM	36 391	38 362	38 477	51 868	44 832	86,4%

* bez środków udostępnionych w ramach podpisanych umów z NFOŚiGW

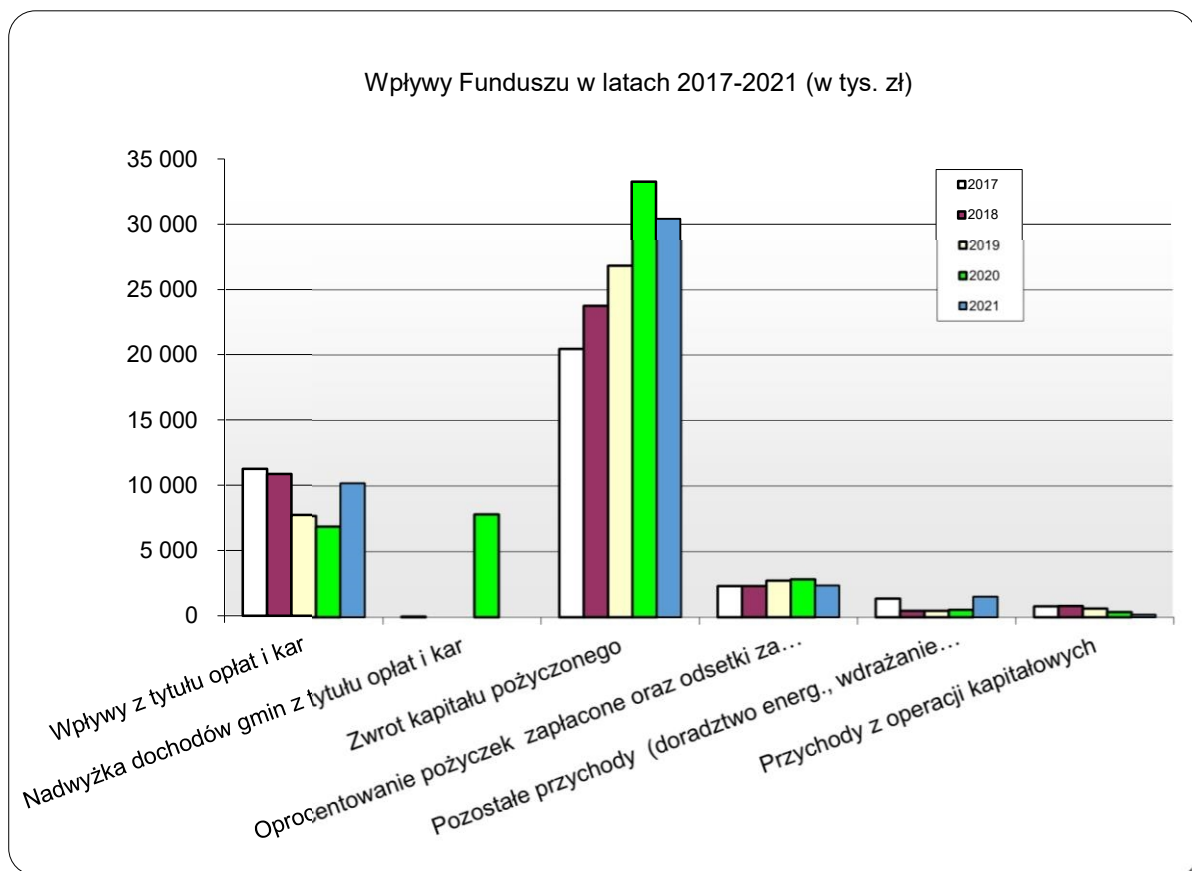

TABELA 6. Wydatki / koszty Funduszu w 2021 roku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Plan na 2021 rok	Korekta planu (ostatnia)	Wykonanie	Struktura wydatków
Wyływ pożyczek	50 000	28 000	21 665	58,1%
Wyływ dotacji i przekazania środków dla PJB	9 100	9 100	8 693	23,3%
Inne ustawowe*	510	325	300	0,8%
Umorzenia	0	0	0	0,0%
Wydatki inwestycyjne	160	666	666	1,8%
Koszty utrzymania organów i Biura oraz pozostałe koszty operacyjne i finansowe	7 040	6 530	5 992	16,1%
RAZEM	66 810	44 621	37 316	100,0%

* łącznie dotacje, przekazania środków, nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska

